

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

WIDENER

HN JMAZ /

HANH TIBOSA AH TE,
TÈNE JONE NUNA EH KEKINE.

2235.28.47

Harvard College Library

FROM

*the American
Bible Society*

in Bible. John. Grebo, (1852.)

THE

GOSPEL ACCORDING TO ST. JOHN,

TRANSLATED INTO

The Grebo Tongue,

BY THE

RIGHT REV. JOHN PAYNE, D.D.,

MISSIONARY BISHOP OF THE PROTESTANT EPISCOPAL CHURCH
AT CAPE PALMAS AND PARTS ADJACENT, ON THE
WESTERN COAST OF AFRICA.

NEW YORK:

PUBLISHED BY THE AMERICAN BIBLE SOCIETY,

INSTITUTED IN THE YEAR MDCCCXVI.

1852.

~~III 110803~~

2235.28.49

American Bible Society.

HANH TIBOSA ĀH TE,
TĒNE JŌNE NUNA ĒH KĒKĪNĒ.

HANH TIBOSA ĀH TE,
TĒNE JŌNE NUNA ĒH KĒKĪNĒ.

LU I.

KRE teble āh hurutuda, Winh nēnao, nēnh Winh nānonh nēnao Nyēsoa mā, nēnh Winh nānonh nā māna Nyēsoa.

2. Ā donh nānonh, ā nēnao Nyēsoa mā ko teble āh hurutuda.

3. Nā nuna teble āh popleyinā, nēnh dene nuena, ēh dē te donh ēh yēdao ne dī, hēnē ā yēda nu.

4. Kre nā mā nonh, honhnonh nēnade; nēnh honhnonh nēnonh, nēnē māna nyēbo āh pebe.

5. Nēnh pebe nēnonh fēnede heidē nyēnh; nēnh kre heidē neh kbēnhde nē.

6. Nyēbwe te nonh Nyēsoa tēdadē, ā nyīne māna Jōne.

7. Nānonh dida te kē-nā-heyada āh te kē, bā muna nyēbo Pebe āh te kē-nā-heyā, tē ā na nuna wa popleyinā oh muna nē hanhte po.

8. Ā yēda pebe nānonh āh nyēbwe tu, nēma ā tēdadē ne, tē ā na heyada nyēbo Pebe āh te kē nā.

9. Nānā māna sēyē āh Pebe, hānā pebe nyēbo biyē no didē konā mā nā yi nā.

10. Nā nēnade konā mā, nēnh nā nuna konā, nēnh kre konā yēda nā ibo.

11. Ā didēda ā nyēbo mā, nēnh ā nyēbo yēda nā yē krrē.

12. Nēma be nyēbo be krrēda nā yē, ā nuna no oh mu-

na Nyesoa äh iru mâ nuš wě, šh mâ nyono pe ä nyïne äh te hanhte kě nonh:

13. Hono yeda nyĩnâ-ka kâe, ke fě šh ka, ke nyebo äh wore äh ka, něma oh kâěda Nyesoa äh woro äh ka.

14. Nēnh Winh nānonh ä nušna fě mâ, nēnh ä tinhna-dě amo nyenē, (nēnh a yida ä glōre, šh woda hwōnh yu donh nâ ä Buo kâ, äh glōre yě,) nēnh grese kâ hanhte hě yididade nâ fě nâ.

15. Jōne heyada nyebo ä te kě nâ, ä kbēnhda wunâ nâ, ä lelēda no, ä po nâ, nyānâ ä tē ne tida nâ nedě, ne pēda nâ, nyānâ neo mo lĩ, nâ ä te hio na te, kâre nâ tedě kene nena konâ.

16. Nēnh kre ä dē-kokwě yi, a popleyinâ a dudio a nēnē, šh mâ grese äh grese.

17. Gmēnh hnyiena Mosēse ä yada ne, něma Jīsus Kraise nâ ya grese kâ hanhte hě.

18. Nyā yea Nyesoa yi idu, idu: yu donh nâ Nyesoa kâ, ä neo ä Buo wudě, nānonh heyě nyebo ä te kě nâ tēš.

19. Nēnh te ne nedě, ně mâ Jōne äh te kě-nâ heya-winh, tē Juwě tēdade pristēbo kâ Livaitebo hě, oh wodade Jeruselēm, boh muna nâ nâ yeda ä mää nyā be nonhě?

20. Nēnh ä wēnhna, ä yeda gado; nēnh ä wēnhna, ä poda nâ, ye Kraise.

21. Nēnh oh yeděda nâ nâ, oh po nâ, haneě? Mäh Ilaiāse nonh? Nēnh ä poda nâ, ye nâ. Mäh prōfēte nānonh nonh? Ä tuda no gne, ä po nâ, ondu.

22. Hede oh poda nâ yě nâ, Mää nyā be nonhě? a mu nyono tēdē amo sanh kba. Hāne peš dui äh te dĩ?

23. Nēnh ä poda nâ, mâ nyebwe tē donh, nâ ä kbēnh wunâ nâ kre wudebwe kě, ä pe nâ, bah sīni KAA äh tīdē yě, tēne prōfēte Iseāse nuna eh tutuě.

24. Nenh nyono tēdade oh m̄ana F̄aresibo nena.

25. Nenh oh yedēda n̄a n̄a, oh po n̄a yē n̄a, dē m̄ah b̄aptaise nyebo dī, tē ye Kraise, tē ye Ilaiāsa, tē ye pr̄ofēte n̄anonh yī?

26. Jōne tuda no gne, ā po n̄a, hanhte ni nonh ne b̄aptaise nyebo: nēma nyebwe te donh nyīnade ab̄monh nyen̄h, ah ye ibo;

27. N̄anonh ā h̄adede mo lī n̄a, ā te hio na te, n̄a ā wīsube āh lulu yede wē be worēde.

28. Dene nedē kre eh n̄n̄nade B̄ētābara h̄an̄a nede Jādān nē-ne kē, tēne Jōne yidade nyebo b̄aptaise.

29. Nenh nyen̄yedo n̄a kwēdao, Jōne yida Jisūse, ā didao n̄a m̄a, nenh ā poda n̄a, bah yī Nyesoā āh bl̄able yu, h̄an̄a hē kon̄a āh kbūne kukwi āh te.

30. Nyān̄a ā te ne tida, ne po n̄a, nyebwe te n̄a b̄ade mo lī n̄a, ā te hio na tē: k̄are n̄a tedē nena kon̄a.

31. Nenh kre yeda n̄a ibo: nēma Īsreīlho mu n̄a ibo, nē ēh ka nonh ne dic, ne b̄aptaise nyebo ni n̄a.

32. Nenh Jōne heyada nyebo kē n̄a, ā peda n̄a, ne yida Suu wedade yeu, ā tededao hwōnh hunubwe yē, ēh nena n̄a fē.

33. Nenh yeda n̄a ibo; nēma nyān̄a tēdade mo be b̄aptaise nyebo ni n̄a, ā donh n̄anonh, n̄an̄a poda mo yē n̄a, nyān̄a ā m̄a Suu mio tedem̄a, mu n̄a yī ā muo n̄a fē ne, ā donh n̄anonh, n̄an̄a b̄aptaise nyebo Gnek̄a Sau n̄a.

34. Nēnonh ne yida, nenh ne heyada nyebo kē n̄a, ne po n̄a, nyān̄a nedē, n̄an̄a m̄a Nyesoā āh yu.

35. Ncnh nyen̄yedo n̄a kwēdao dī, Jōne d̄a ā m̄anaoh te sōnh hē, oh nyīn̄anao;

36. Nenh tē Jisūse yida n̄a nē, ā tēdao n̄a m̄a n̄a, ā poda n̄a, bah yī Nyesoā āh Bl̄able yu.

37. Nenh ā m̄anaoh sōnh nonh, oh w̄anh̄ana ā winh ā tuda, nenh oh kwēda Jisūse m̄a.

38. Nenh Jisüse hměna yě, á yida no, oh kwěda nâ mã nâ, nenh á poda no yě nâ, dě ah pěnhě nâ? Oh poda nâ yě nâ, Răbai (ně ěh da-wora mã Tădeă,) tě neě?

39. Á poda no yě nâ, bah di, ah mu ně yi. Oh didae, nenh oh yida á nena, nenh oh hinhnade nâ mã nyenăyedo nănonh: kăre ěh nuna aue pu âh aua nena.

40. Mănaoh sŏnh no oh wănhna Jŏne âh winh, nenh oh kwěda nâ mã, ábe mãna Ăndru, nâ teda Saimŏn Pitŭ âh bebu.

41. Nâ tedě yida á bebu Saimŏn, nenh á poda nâ yě nâ, a yiade Měsaia, ěh da-wora mã Kraise.

42. Nenh á yadao nâ Jisüse mã. Nenh tě Jisüse yida nâ, á poda nâ, Măh teě Jona âh yu Saimŏn; oh mi monh dădemă Sifăs, ěh da-wora mã siă.

43. Nyenăyedo nâ kwědao, Jisüse po nâ, bâ wodao tě něnonh, bâ muna Gălaili, nenh á yědedade Fílîpe kě, nenh á poda nâ yě nâ, kwě mo mã.

44. Nenh Fílîpe kădade Bětseda, nâ mãna Andru kă Pitŭ hě âh orănh.

45. Fílîpe nâ yida Netănyěle, nenh á poda nâ yě nâ, a yiade nyănă á te Mosěse kĭnena ko á gměnh kĭnedě kě, hănă á te prŏfětebo kĭnena yĭ, nâ teě Jisŭs á wode Năzerěte, á mã Josefe âh yu nonh.

46. Netănyěle poda nâ yě nâ, ple hanh dě te mide Năzerěte wodemă? Fílîpe poda nâ yě nâ, di, beh mu ně yi.

47. Jisüse yida Netănyěle á didade nâ mã, á tida á te, á po nâ, bah yi hanh Isreělpe, hănă yeyedě yede fě ne!

48. Netănyěle poda nâ yě nâ, hăne nue na iboda? Jisüse tuda nâ gne, á poda nâ yě nâ, tě nenade buenh-tu biyo, ne yida monh, ple Fílîpe dăda monh.

49. Netănyěle tuda nâ gne, á poda nâ yě nâ, Răbai, măh Nyesoă âh yu nonh; măh teě Īsreělbo âh kĭnh.

50. Jisüse tuda nâ gne, & poda nâ yě nâ, kâre mâ po monh yě nâ, yidade monh buenh tu biyo, ně mâ ne poš hanhteš ? Mi de hwe yimâ, eh muo dene nedě hi.

51. Nenh & poda nâ yě nâ, hanhtenonh, hanhtenonh, ne lele monh, kre nya, mi yeu yimâ, šh muwa yě kya, nenh muwa Nyesoa šh enjebo yi, oh muwa yeu nâ ya, nenh oh muwao nyebwe šh nyebě yu fě nâ tede.

LU II.

1. NENH nyenăyede tanh šh nyenăyedo măreje nenade Gălaili šh Kena ; nenh Jisüse šh de nenade :

2. Nenh oh dăda Jisüse kâ & mânaoh hě măreje mâ.

3. Nenh tě oh idada wěenh, Jisüse šh de poda nâ yě nâ, oh ye wěenh kâ.

4. Nenh Jisüse poda nâ yě nâ, nyinė, dě nonh kwěeo kâ mâh hě ba nu dĩ ? na ti yeo nyinė pledonh.

5. Â de poda leyiru yě nâ, be dě be & lele ahmonh, nenh bah nu ně.

6. Nenh ni-nui hmnhledonh tuedao, Juwě muna ne plě, hěně mâna wa ně kbŭne, âbe donh kběda kri hmnhledonh.

7. Jisüse poda no yě nâ, bah yidide nui ni kudi nâ. Nenh oh yidida de ne nâ sĭnenhe.

8. Nenh & poda no yě nâ, bah ka ně, bah kbade ně dibade-yituâ mâ. Nenh oh kbadade nâ mâ.

9. Nenh tě dibade-yituâ tĕna ni ně nuena wěenh mâ wunâ, nenh kĕnh & yeda ibo tĕne šh woda ; (něma leyiru no kada ně, no iboda ně,) hede dibade-yituâ dăda blepaâ ne,

10. Nenh & poda nâ yě nâ, nyebo šh popleyinâ, šh tedě kene dě oh ni, oh tio hanh wěenh ; nenh nyebo boh na

ësh dë dede dë, hede oh tiëq êh de woräe: nëma mãh te
 & yëe hanh wëenh.

11. Tedë seyänedë nënonh Jisüse nunenade në kre
 Gälaili äh Kena, nenh & tededa & glöre nyebo yë nã:
 nenh & mãnaoh poda nã hanhte.

12. Yë & wëda dënë nedë mã, & tededa yë, & munade
 Kepürneüm, & kã & de hë, nenh & bebuno yini, nenh &
 mãnaoh yini: nenh oh yedade wenh peplände hinh.

13. Nenh tẽ Juwë äh Päsowa äh ti kwana mã, Jisüse
 yadeda yë, & munade Jeruselëm.

14. Nenh kre tẽmple biyo & yëdedade nyono prida blë,
 nenh bläble, nenh hunubwë, nenh wudi-kë-nã-hi-nuunh
 oh nenade.

15. Nenh tẽ & nuna lili-äh-bididë, & bläda wa popleyinã
 tẽmple biyo nã, nenh bläble yini, nenh blë yini; nenh &
 woradao wudi-kë-nã-hi-nuunh äh wudi bro, nenh & poda
 tebli honãnh nã.

16. Nenh & hlida nyono prida hunubwi mã, & po nã,
 bah hadë de nenonh; ah nah nu Buo äh kai pãnhno kai mã.

17. Nenh êh bidade & mãnaoh kudi nã, te ne kineena,
 êh mã, nah kai êh woro-yë-kunhnena êh wëo mo mã.

18. Hede Juwë tuda nã gne, oh poda nã yë nã, yido-
 dedë be ne tede amo yë, ne nie dene nedë dĩ?

19. Jisüse tuda no gne, & poda nã, bah wora tẽmple në
 nedë bro, nenh kre nyenäyede tanh pame, ne du në yë dĩ.

20. Hede Juwë poda nã, yede äh wore sönh ne nã yede,
 hmnhledonh pame nonh, oh pode kai nãnonh, ple në mu
 yë du nyenäyede tanh pame?

21. Sëbade & fë äh tẽmple nonh & henhna nyïne.

22. Nenh ke në nena, tẽ & koda, & duda yë, hede êh
 bidade & mãnaoh kudi, tẽ & tuda no tene nedë yë; nenh
 oh poda Nyesoã äh kinede hanhte, eh kã winh ne Jisüse
 tuda hë.

23. Nēnh tē ā nenade Jeruselēm Pāsova āh' ti, dībade di nyenāyedo, hede ohdo peplānde poda ā nyīne hanhte kē, tē oh yida seyānede ne ā nuna.

24. Nēma Jisūse yedao ādui wora ko mo mā, kāre tē ā iboda nyebo āh popleyinā āh ta,

25. Nēnh ā neh idada nyā bā heyada nā kē nā ko nyebo āh ta: kāre tē ā iboda te ne nenade nyebo āh wore kudi nā āh ta.

LU III.

1. FARESIPE te nēnao, nānā ā nyīne māna Nīkodimūse, ā māna Juwē āh winh-kāā te nēnao;

2. Nānonh ā didao Jisūse mā tā, nēnh ā poda nā yē nā, Rābai, a ibo nē ne, tē māh teē tādeā wode Nyesoa mā; kāre nyā nah nu seyānede ne ni ne, Nyesoa bā yeo nā mā ne.

3. Jisūse tuda nā gne ā po nā, hanhte āh hanhte, ne lele monh nyā bā yeē kē dī, nēnh ā nah bē Nyesoa āh dible yi ne.

4. Nīkodimūse poda nā yē nā, hāne nyebwe mie kāeda numā dī, bā kunh-kunh? ple, bā bīdede ā de kudi wenh sōnh, nēnh oh mu nā kā dī?

5. Jisūse tuda nā gne, ā poda nā, hanhte āh hanhte, ne lele monh, nyā bā ye ni kā Suu hē kāde, nēnh ā nah pa-de Nyesoa āh dible nyenēh ne.

6. Dē bēh kwēē fē-ka, nēnh ēh mā fē nonh; nēnh dē bēh kwēē Suu-ka, ēh mā Suu nonh.

7. Ēh nah gedide monh tē po nā, bah kē dī.

8. Be tēbe duduidu po nā ēh wedede, kre ēh wedede, nēnh ne wānh ēh winh, nēma neh kbēnhde ne, be tēne ēh wede, onh be tēne ēh mide; kre nyono oh popleyinā oh kē Suu-ka, kre wa te ne.

9. Níkodimüse tuda ná gne, nenh á poda ná yě ná, hãne tene nedě eh ka neš dĩ?

10. Jisüse tuda ná gne, á poda ná yě ná, ple máh ná teš Ísreëlbo áh tádeá te, máh ye tene nedě ibo?

11. Hanhte áh hanhte, ne lele monh, a ti te ne a ibo, nenh a heyě nyebo kě ná de ne a yi; kre ah neh blĩ a winh kwa.

12. Tě lele ahmonh koná ně nedě áh te, ah neh po ne hanhte, ne yi ahmonh yeu áh te lele, hãne ah mie eh hanhte poč numá dĩ?

13. Nenh nyebwe te yeade yeu yě, nyâná wode yeu, á didě honánh, á má nyebwe áh nyebě yu, hâná nede yeu, ná donh nu ně.

14. Nenh těne Mosěse nuna sídě áh yeu yaeda kre wanh kudi, nenh kre nyebwe áh nyebě yu miwa yaeda numá yĩ.

15. Be nyá be á po ná hanhte, á neh te wanh, něma á mu koná-se-honhnonh ká.

16. Káre kre Nyesoa nuna koná áh nowănena, á hnyina á sěyě áh koká-yu donh, be nyá be á po ná hanhte, á neh te wanh, něma á mu koná-se-honhnonh ká.

17. Káre Nyesoa yedade á yu tě, á muna koná kjidida má nu: kěnh á muna no wa áh ta.

18. Be nyá be á po ná hanhte, kjidida ye ná lu ná ne: kěnh nyâná á neh po ná hanhte, nenh kjidida nie ná má, káre á yeš Nyesoa koká-yu donh áh nyĩne hanhte kě po.

19. Nenh děně nedě ne pe nyebo kjidida má, tě pebe didě koná má, kěnh nyebo nowănena heidě hio pebe, káre tě wa nunude eh nyĩněnayiná áh ta.

20. Káre nyebo biyě no ni kbũne hukwi, oh nyěnh pebe ne, kre oh neh dio pebe yi, wa kbũne hukwi áh te neh di wo.

21. Něma nyâná ni hanh de, ná á dio pebe yi, á nunude eh mu ná yidoe, tě Nyesoa nede ná má, á ni ne,

22. Wodao dene nedě yi, Jisüse kâ â mânaoh hě, oh didade Judia äh bro kë; nenh â kâ no hě, oh nenade, nenh â bāptaiseda nyebo.

23. Nenh Jöne nâ â bāptaisedade nyebo Inön yĭ, hěň kwanena Selím mâ nâ, tě ni hodade äh ta: nenh nyebo didade, nenh oh bāptaiseēda nâ:

24. Kâre Jöne yeda jenh poēe pledonh.

25. Hede Jöne äh mânaoh te kâ Juwě he, oh peda diemlënena äh te kprě.

26. Nenh oh didao Jöne mâ, oh poda nâ yě nâ, Răbai, nyânâ nenade monh mâ, kre Jădăn kede, hânâ â te ne heyada nyebo kë nâ, nănonh â bāptaise nyebo nâ, nenh nyebo popleyinâ oh mio nâ mâ nâ.

27. Jöne tuda no gne, nenh â poda nâ, nyâ neh yi dě ne, ko âdui äh ta, běh yede yeu wo, běh ye nâ hnyie.

28. Ah nyebwe tu podao yibwa, kâre mâ poda nâ, ye Kraise, nĕma ne tĕedě nâ nya.

29. Nyânâ â mâ ble-paâ, nâ kâ â nyĭňě; nĕma ble-paâ äh beyu, hânâ nyĭňĕo, nenh â wĕnh â winh, â ni saunh äh dĕ hwě, tĕ â wĕnh ble-paâ äh winh äh ta: nĕ ĕh saunh nonh ni.

30. Nâ â te bĕh bide kë, mâ bā tede honh.

31. Nyânâ â wede yeu, â didĕ, nâ â te hio dĕwě äh popleyinâ ne wĕ: nyânâ kădĕ bro mâ, â mâ bro äh nyebwe, nenh â ti bro äh te: nyânâ â wede yeu, â didĕ, â te hio dĕwě äh popleyinâ ne wĕ.

32. Nenh de ne â yi, eh kâ te ne â wănh hě, ne eh te â ti; nenh kre nyâ ye â winh yĕ krrĕ.

33. Nyânâ â krrĕ â winh yĕ, â tude â woro kudi yido-dedĕ tĕ Nyesoa ti hanhte nâ.

34. Kâre nyâ ne Nyesoa tĕdĕ, â ti Nyesoa äh te: kâre Spu ne Nyesoa hnyi nâ, â ye nâ sĕnane.

35. Buo nowăns & Yu ne, nenh & tu nâ teble âh pople-
yînâ kwa.

36. Nyânâ po Yu nănonh hanhte kă, & kâ konâ-se-
honhnonh: nenh nyânâ ye Yu nănonh hanhte kă po, &
nah yi honhnonh ne: năma Nyesoa âh yero seo nâ fě ne.

LU IV.

1. NENH tē KAA iboda nē, Făresibo âh be wănh Jisŭse
nuna mănaoh, & băptaiseda no hinao Jōne,

2. (Kēnh hanhte Jisŭs âh nyebwe tu neh băptaiseda
nyebo, năma & mănaoh nina nē,)

3. Hede & wodao Judia, nenh & munade Gălaili dŭ.

4. Nenh tēne & minenade, êh tidē bēda Sămeria tie.

5. Hede & nyŭnēnade Sămeria âh orănh te, nē oh dēde
Saika, êh kwanenao bro dē, nē Jekobo hnyina & yu Jo-
sefe mă, nă.

6. Nenh krenonh Jekobo âh nŭ-bidiē nena. Nenh tē
tidē wăeda Jisŭse nă, & nena ni-bidiē winhyē: êh nuna
aue hmnhledonh âh aua nena.

7. Nenh Sămeria nyŭnē, & dida ni kamă: Jisŭse poda
nă yē nă, hnyi mo be na.

8. (Kăre & mănaoh yada orănh, oh muna didedē tōmă.)

9. Hede Sămeria nyŭnē yē, hăne êh nuē, tē teē Jupe,
na nyebwe tu mă Sămeria nyŭnē, ne idēde mo ni? kăre
Juwē oh neh du Sămeriawē nyŭne nă.

10. Jisŭse tuda nă gne, & po nă, ne yidoē Nyesoa âh
hnyihnyidē nă, nenh nyânâ & po monh yē nă, hnyi mo
be na; nenh ne idade nă konâ-se ni, & mu monh nē mă
hnyi.

11. Nyŭnē poda nă yē nă, KAA, yeē ni-kădodē kă, nenh
ni-bidiē hlă kudi; tē dudiē kona-ne ni dŭ?

12. Ple nah te bra yi hio a buo Jekobo, hânâ hnyina amo ni bidië ne, nenh â nyebwe tu â nëna ëh ni nâ, â kâ â iru hë, a wudebade yini?

13. Jisüse tuda nâ gne, â po nâ, be nyâ be na ni në ne-dë, nenh ni-na-to nu nâ ne dî:

14. Nëma be nyâ bë nâ ni në mi nâ hnyimâ, nenh ni-na-to yewa nâ nu dî: nëma ni në mi nâ hnyimâ, ëh mi numâ ni-bidië kre â woro kudi, ëh mi huru nâ wo, ëh mawao konâ-se honhmonh yë.

15. Nyïne poda nâ yë nâ, Kââ, hnyî mo ni nënonh, ni-na-to neh tewa mo nu dî, neh tewa ni kamâ dî dî.

16. Jisüse poda nâ yë nâ, mu nah nyebeyâ dâ, mu di.

17. Nyïne tuda nâ gne, â po nâ, ye nyebeyâ kâ. Jisüse poda nâ yë nâ, ëh tëë, nënonh ti, të po nâ, ye nyebeyâ kâ:

18. Kâre dnda nyebëbo hmnh; nenh nyânâ du nënonh, â ye nah nyebeyâ; hene tuë, poëde hanhte.

19. Nyinë poda nâ yë nâ, Kââ, ne kbënhde në ne, të mâ pröfëte.

20. A buono bededa Nyesoâ mâ nâ, kre tebwe nënonh la; nenh ah po nâ kre Jeruselëm nyebô blëde yë boh bedede.

21. Jisüs poda nâ yë nâ, nyinë, wanh na winh yo, ëh aua dio ne, të ah nah bede Buo mâ ne, kre tebwe nânonh lu ne, ke kre Jeruselëm, yî.

22. Ah ye ibo dënë ah bede mâ nâ: amu ibo dënë a bede mâ nâ: kâre kre wowa wedede Juwë nyenh.

23. Nëma ëh aua dio ne, nenh ëh nyinë ne, tine hanh mâ-bedeoh mi Buo mâ nâ bedemâ hanhka ko wa sui kë: kâre Buo pënh nyebô tu nononh wa bededa nâ.

24. Nyesoâ mâ Suu: nenh nyono bede nâ mâ, boh bede mâ mâ hanhte, ko wa suu kë.

25. Nyinë poda nâ yë nâ, ibo ne të Mësaïäse mi dir

hânâ oh dēde Kraise : nenh bâ diwa, & miwa amo teble
 âh popleyinâ lelemâ.

26. Jisŭse poda nâ yě nâ, mâ, nâ hlĭ monh mâ, nonh.

27. Hede & mânaoh nyĭnĕnao, nenh oh gedidedade pâ,
 tĕ & hlĭda nyĭnĕ mâ âh ta : kre nyâ yeda nĕ tu, ĕh mâ,
 dĕ pĕnhe nâ ? ke, dĕ ĕh ka, hlĭe nâ mâ yĭ ?

28. Hede nyĭnĕ sedao & ni-nuâ, & munade orânh, nenh
 & poda nyebĕbo yě nâ.

29. Bah di nyebwe te yi, hânâ lele mo de biyĕ ne nu,
 tĕ bidade konâ mâ bi : ple nyâ nânnonh & ye Kraise ?

30. Hede oh wodade orânh kudi, nenh oh didao nâ mâ.

31. Nenh tĕ oh yida dene nede ni, & mânaoh bĕdeda nâ,
 oh peda nâ, Tâdeâ, di dĕ.

32. Nĕma & poda no yě nâ, kâ dibade be di nĕ, hĕnĕ ĕh
 te ah ye ibo.

33. Nĕ ĕh ka, & mânaoh popleda nĕ nâ, oh peda nâ, ple
 nyebwe te ya nâ dĕ, & di nĕĕ ?

34. Jisŭse poda no yě nâ, be nu nyâ nâ tĕdĕ mo & wo-
 ro, nenh be wĕ & konhwa mâ, nĕnĕ mâ na dibade.

35. Ah neh po nâ, hâbe hânĕ ne sede, nenh ktyektyĕ
 ti mu nyĭnĕ ? Yi, lele ahmonh ne, bah du ah yi yĕ,
 nenh bah tade geya nâ, tĕ eh huru ne, eh wĕmâ beh
 ktyĕe.

36. Nenh nyânâ ktyĕ nĕ, & yi ĕh pĕda, nenh & kweĕ
 bui yibwa nâ, eh mu konâ-se honhnonh kâ : dââ kâ ktyĕâ
 hĕ wa ple muo tĕde donh blede.

37. Nenh kre ĕh weĕ, winh dĕ nĕnonh ĕh yĕdeo nâ,
 Âbe dwĕ, âbe ktyĕ.

38. Tĕde ahmonh bah ktyĕ dĕnĕ ĕh lo ah yeda nu : ny-
 ebo te nuna ĕh lo, nenh ahmu ya nĕ kĕ oh di eh teble.

39. Nenh Sâmeriawĕ âh dĕ poplânde, hono kâdade
 orânh nânnonh kudi, oh peda nâ hanhte, ko winh nĕ nyĭnĕ
 tuda âh ta, tĕ & po nâ, & lele mo teble âh popleyinâ ne nu.

40. Nē ēh ka, tē Sāmeriawē didade nā, oh bēdeda nā, bā nenade no mā: nenh ā hinhnade nyenāyede sōnh.

41. Nenh wa dē poplānde, poda nā hanhte, ko ā winh ne ā tuda āh ta.

42. Nenh oh poda nyīnē yē nā, ti nēnonh kē, a pe nā hanhte kē, nenh ēh ye nah winh, ēh ye amo nu, a ye nā hanhte kē po yī: a nyebwe tu a wānh ā winh ne, nenh a ibo nē ne tē nyā nānonh, ā mā Kraise hanhte, ā mā konā āh Waa.

43. Nenh tē nyenāyede sōnh hina, ā wodade tē nēnonh nenh ā munade Gālaili.

44. Kāre Jisūse āh nyebwe tu tuda nē, nē mā, prōfete ā ye nyīne kā kre ādui āh bro kē.

45. Nenh tē ā didade Gālaili, Gālailiwē krrēda nā yē, kāre oh yida teble āh popleyinā ne ā nunade Jeruselēm dibade āh ti idi: kāre oh munade dibade nēnonh ēh te kē yī.

46. Kre ēh nunaē Jisūs didade Gālaili āh Kena dī, tēne ā nunade ni wēenh mā. Nenh nye-tedu te nenade, nā ā yu nā krēda kre Kepūrneūm.

47. Tē ā wānhna nē Jisūse wodade Judia, ā didade Gālaili, ā munade nā mā, nenh ā bēdeda nā bā tededā yē, bā muna ā yu penhyanh; kāre ā yē bā koda.

48. Hede Jisūse poda nā yē nā, bah ye yidodede kā gedide hē yi, nenh ah nah po mo hanhte kē ne.

49. Nye-tedu poda nā yē nā, Kāā tede yē, beh di, na yu ā ne di ko.

50. Jisūse poda nā yē nā, beh mu nah tēde; nah yu ne konā. Nenh nyebwe nānonh ā poda winh ne Jisūse tuda nā yē hanhte kē, ā muna ā tēde.

51. Nenh tē ā yida yē tede, ā yida mi, ā leyiru muna nā nya bēdemā, nenh oh leleda nā, oh po nā, nah yu ne konā.

52. Hede â yedada no nâ, aua be ne êh twanenao dë iboda. Nenh oh poda nâ yë nâ, trârâdâ kre aue hmnhle-sönh âh aua idi, krenonh khë sededao nâ.

53. Kre â buo nuna êh iboda, êh nuna aua donh në-nonh idi, tine Jisüse poda nâ yë nâ, nah yu ne konâ : nenh â nyebwe tu kâ â näblewë âh popleyinâ hë, oh poda nâ hanhte kë.

54. Dë në nedë në wëdade seyänede sönh Jisüse nuna ne, tē â wodade Judia, â didade Gälaili.

LU V.

1. Të dene nedë weda mâ, Juwë dibade kbudo te âh ti nyinënao ; nenh Jisüse munade Jeruselëm.

2. Nenh kre Jeruselëm, kre bläble âh manheyë, ni-tie te kīnininao, hënë, boh pode Hibru winh kudi, oh dëde Betësda, êh kâda kape hmnh.

3. Kre de nenonh biyo kwënh-nuunh âh de peplände pëdade, dâoh nonh, diegīdeoh nonh, wâoh nonh, oh feda ni âh sekeda.

4. Kâre êh kâda êh në ti ne enje tedade ni-tië nënonh mâ, nenh â sekeda ni nâ : nenh ni bëh yida seke, be nyâ be nyanenao â tudade bo ni mâ, banh kwënh âh kbudo be â kâda, nenh êh penhyënhena ne.

5. Nenh nyebwe te donh nenade, hânâ kradeda yede âh woro nâ pu, pu nâ behänhbehänh.

6. Të Jisüse yida nâ â pëdao, nenh â iboda në tē â këkra hlâda yë, â poda nâ yë nâ, ple wënhne beh penhyëhe ?

7. Kwënh-nuâ tuda nâ gne, â po nâ, Kââ, ye nyâ kâ, ni bëh sekeë, bâ poda mo ni-tië mâ : nëma ne yio mi, âbe hi mo nya.

8. Jisüse poda nâ yě nâ, du yě, beh du nah bēdē yě, nenh beh nâ.

9. Nenh wonhdonh āh ta, nyebwe nānonh ā kwēnh se-dao nâ, nenh ā dūda ā bēde yě, nenh ā nēna: nenh nye-nāyedo nānonh ēh māna sǎbāte nenao.

10. Nē ēh ka, Juwē poda nyānā penhyēnhena yě nâ, sǎbāte nyenāyedo nâ nedē, ēh kagne beh kba ne bēdē.

11. Ā tuda no gne, ā po nâ, nyānā penhyanh mo, nānā po mo yě nâ, du nah bēdē yě, nenh beh nâ.

12. Hede oh yedada nâ nâ, nyebwe āh kbudo be nâ, nâ po nâ, du nah bēdē yě, nenh beh nâ?

13. Nenh nyānā ā penhyēnhena yeda ibo, be nyā be nâ nenao: kare Jisüse wodao dwēdēe, tē powa nenade tē nenonh.

14. Nenh tē dene nedē wēda mā, Jisüse yēdēdao nâ Nyesoa kai biyo, nenh ā poda nâ yě nâ, yi, nah kwēnh wē ne: nah nu kbūne kukwi te dī, dē kuku te neh teo monh mā di, ēh neh dio dēnē nede hi.

15. Tē nyebwe nānonh ā wodao, ā leleda Juwē, Jisüse nâ ā penhyanhna nâ.

16. Nē ēh ka Juwē tida Jisüse swēnh, nenh oh pēnhna ā lela nâ, kare tē ā nuna dene nedē sǎbāte nyenē āh ta.

17. Nēma Jisüse tuda no gne, ā po nâ, na Buo nimaa konhwa, nenh nē ne ni yī.

18. Nē ēh ka Juwē pēnhna ā lela nâ baka dī, kare ā yeda sǎbāte donh wora, ā kwēdao dī, ā po nâ, Nyesoa māna ā Buo, ā pededa ādui Nyesoa mā.

19. Hede Jisüse tuda no gne, ā poda no yě nâ, hanhte āh hanhte ne lele ahmonh, Nyebē yu hya nah nu dē ne ko ādui āh ta, nēma dēnē ā yi ā Buo ā ni, nē ā ni yī: kare be dē be ā yi ni, nēnonh ā Yu ni yī.

20. Kare Buo nowāne ā Nyebē yu ne, nenh ā twēde nâ teble āh popleyinā ne ā nyebwe tu ni: nenh ā mi nē

nunude hwe tãdemã, eh muo dene nedě hi, tẽ ah na gedide nã.

21. Kãre tẽne Buo ni kooh ăh yě nã duduě, nenh ă pe no honhnonh kudi nã; kre Nyebe yu ni, be nyã be ă po nã, ă ni nã mã, nenh ă po nã honhnonh kudi yĩ.

22. Kãre Buo'neh jũje nyã, nẽma ă pode jũmẽnte ăh popleyinã kre ă Yu ya.

23. Tẽ nyebo ăh popleyinã oh na tuo ă Nyebe yu, tẽnẽ oh ni Buo ăh tuě. Be nyã be ă neh tuo ă Nyebe yu, ă neh tuo Buo, hãnã tẽde nã yĩ.

24. Hanhte ăh hanhte ne lele ahmonh, be nyã wãnh na winh, nenh bã po nyãnã tẽdẽ mo hanhte kě, nenh ă kã konã-se honhnonh, nenh te nah poewa nã lu nã dĩ; nẽma nenh ă wode kokwě nyenh mã, ne, ă yě honhnonh.

25. Hanhte ăh hanhte ne lele ahmonh, kre ẽh aua dio, nenh ẽh nyĩnẽ ne yĩ, tẽ kooh mi Nyesoa ăh Nyebe yu ăh winh wãnhmã: nenh nyono mi nẽ wãnhmã oh mi konã nemã.

26. Kãre tẽne Buo nu honhnonh ăh kokãe kre ădui mã; kre ă nu ă Nyebe yu bã kã honhnonh kre ădui mã yĩ;

27. Nenh ă nu nã bã kã jũmẽnte ăh winh yĩ, kãre ă mã nyebwe ăh Nyebe yu ăh ta.

28. Dẽnẽ nedě ẽh nah gedide ahmonh: kãre ẽh aua dio ne, tẽ nyebo oh popleyinã no oh nede wudididi kudi nã, oh mi ă winh wãnhmã.

29. Nenh oh mude nã wo, nyono nu hanh kbũne oh mi honhnonh konã womã: nenh nyono nu kbũne kukwi oh mi gne-hẽe konã womã.

30. Ko dui ăh ta nah nu dẽ de ne: tẽne ni eh wonh-wě, kre ne ni eh jũjeda: nenh na jũjeda nu tẽẽ; kãre neh pãnh dui ăh woro ăh nuě nã, nẽma Buo, hãnã tẽdẽ mo, nã ăh woro ăh nuě ne pẽnã.

31. Běh nu na winh donh, ne yi dui āh te ti, nenh hede na winh ye hanhte.

32. Ěh kâ nyebwe te nâ neo â ti na te; nenh ibo ně ne na te ne â ti eh nu hanhte.

33. Ah tědade nyebo Jöne mâ, nenh nâ â heyada ahmonh kě nâ te ne mâ hanhte.

34. Něma na te kě-nâ-heyada, eh neh wode nyebo donh mâ: něma tene nedě ne ne lele ahmonh tě ah na wa.

35. Nâ mâna fofě pebe, nâ wonena; nenh ah wěnhna bah nuna saunh debwĩ ka, ko â pebe āh ta.

36. Něma kâ te ke-nâ-heyade ne eh hio Jöne neně: kâre nunude ne Buo hnyi mo be nu, eh mâ nunude ne ni, nenonh heyě nyebo na te kě nâ, tě ěh nu Buo nâ tědě mo āh ta.

37. Nenh Buo āh nyebwe tu â tědě mo, nâ heya nyebo na te kě nâ. Ah yea â winh wěnh těde, nenh ah yea â nyebwe tu yi yĩ.

38. Nenh â winh yeade ahmonh nyenh ne: kâre hânâ â tědědě, nânonh â te, ah ye hanhte kě po.

39. Bah hĩde Nyesoa āh kĩnede, nenh bah kběnhde ne hanhka; kâre ah wore yě kre eh hehĩdě idi, ah duio konâ-se honhnonh; nenh nēně heyě ahmonh na te kě nâ.

40. Nenh ah neh wěnh, bah didě mo mâ tě ah na kâ honhnonh.

41. Yede na nyĩne nyebo mâ du.

42. Nema ibo ahmonh ne, tě Nyesoa āh nowănena yede ahmonh kudi ne.

43. Buo āh nyĩne nonh didě mâ, kre ah ye mo yě krrě: âte bâ didě âdui āh nyĩne mâ, nânonh ah mi yě krrēmâ.

44. Hăne ah mie na hanhte āh kě poě numâ, tě ah duide nyĩne ah bino be mâ, nenh ah neh pân̄h nyĩne ne wode Nyesoa donh mâ?

45. Ah wore nah po nâ, mi ahmonh Buo wunâ pom̄

ěh kâ nyânâ â mi ahmonh gne hamâ, nâ mâ Mosěse, hânâ ah wore nede mâ.

46. Kâre bah poda Mosěse hanhte kě, nenh ah poe mo hanhte kě yĩ: kâre nâ kĭnena na te.

47. Něma tě ye â kĭnede hanhte kě po, hâne ah miě na winh hanhte kě poě numâ dĩ?

LU VI.

1. Tě dene nedě wěda mâ, Jisŭse tana Gălaili äh ni-tiě, ěh mâ Taibireäse äh ni-tiě.

2. Nenh powa hwě kwěda nâ mâ nâ, kâre tě oh yida â seyănede ne â nuna nyono krěda nâ mâ äh ta.

3. Nenh Jisŭse munade tebwe lu, nenh â kâ â mânaoh hě, oh nenade.

4. Nenh Juwě äh dibade te, ně mâ Păsova, ěh ti kwana mâ.

5. Tě Jisŭse dŭda â yi yě, â yida powa hwě, oh dide-dao nâ mâ, â hlĭda Filĭpe mâ, â po nâ, tě a mu dibade tōmâ, nyo nononh oh mu ne di dĩ?

6. (Â tuda tene nedě tĕnĕka, kâre â nyebwe tu iboda ně dĕně â mina numâ.)

7. Filĭpe tuda nâ gne, â po nâ, ěmo, kobo-yě äh huba äh dibade eh nah ho ne, wa donhdonh boh tě eh dĕbwĩ dĩ wunâ ne.

8. Â mânaoh te, â mâna Saimōn Pitŭ äh bebu Ändru hlĭda nâ mâ, â po nâ,

9. Hya te nedě, â kâ frâ klli hmnh, eh kâ hni yibwĩ de sōnh hě; něma dene nedě, dĕne eh mue nu yĩ, tĕne nyebo peplānde tinhi?

10. Nenh Jisŭse poda nâ, bah nu nyebo boh neo nâ. Nenh pidi podade tĕde nĕnonh ne. Nenh nyebo nenaoh

nâ, nenh nyo nononh oh nuna nyebo äh hubwi äh woro, ne nâ hubwi hmnh.

11. Nenh Jisüse duda frâ klli nenonh ; nenh tē ä bisida Nyesoä, ä grädeda ne ä mänaoh nâ, nenh mänaoh grädeda ne nyono nenaoh bro mä nâ ; nenh kre ä nuna no hni äh hnyiē yī, ēh dē ne oh idada.

12. Tē oh punaē, ä hlīda ä mänaoh mä, ä po nâ, bah kwe eh plāmle ne seo yibwa nâ, ēh dē ēh neh te wanh.

13. Kre oh nuna, oh kweda ne yibwa nâ, nenh frâ klli hmnh nënonh, tē nyebo wēda eh didiē mä, eh plāmle ne sedao, eh yididade tebe pu nâ sōnh kudi nâ.

14. Hede nyebo nononh, tē oh yida seyanedē ne Jisüse nuna, oh poda nâ, nyānâ nedē ä mä Prōfete hānâ minade konâ mä dīmā hanhte.

15. Nē ēh ka, tē Jisüse iboda ne, tē oh idēda boh dida nâ mä, nenh boh kyeana nâ, boh nuna nâ kīnh mä, hede ä wodao ne dī, ä munade tebwe lu ä donh.

16. Nenh tē widiē tuda, ä mänaoh tededa yē, oh munade idu winhyē.

17. Nenh oh bida kobotonh kudi, nenh oh minena idu kē, oh minena Kepūrneūm äh waa mä. Nenh heidē bida ne, kre Jisüse yedao no mä dī.

18. Nenh tē dudūidu hwē duda, hede idu kyēdade ne.

19. Nenh kre ēh nuna, tē oh blīda nâ blīe, oh tana fūrlōne äh woro ne nâ hmnh, onh eh woro nâ pu kē, hede oh yida Jisüse, ä nëna idu kē nâ, ä kwēnena kobotonh mä nâ : nenh oh pida hwanonh.

20. Nēma ä hlīda no mä, ä po nâ, ah nah pi hwanonh ; mä nonh.

21. Hede oh wēnhna ne, oh krrēda nâ yē, oh yaeda nâ kobotonh kudi : nenh worēworē kobotonh pedao kbobo yē tēne oh minao.

22. Nyenāyedo nâ kwēdao, tē nyebo no nyīnanade

tië äh waa be mâ, yida në, seya blebwĩ te yedao ne, nëma blebwĩ donh nâ â mânaoh bidade kudi, nenh tẽ oh yida në Jisũse yeda no mâ kwẽ kre blebwĩ kudi, nëma â mânaoh donh no muna ;

23. (Nëma hanhte blebwi be eh wodade Taibireäse, ëh kwanena tẽne oh dida dibade mâ nâ, tẽ Kää wẽda Nyesoa äh bisida mâ :)

24. Në ëh ka, tẽ nyebo yida në, tẽ Jisũse kâ â mânaoh hẽ wa bae te yedao ne, hede oh bida kobotonh kudi nâ, nenh oh dida Kepũrneũm, oh pẽnhna Jisũse nâ.

25. Nenh tẽ oh yẽdedade nâ ni nëne kẽ, oh poda nâ yẽ nâ, Rãbai, ti be nonh didiẽdẽ dĩ ?

26. Jisũse tuda no gne, â po nâ, hanhte äh hanhte ne ti ahmonh yẽ, ah neh pãnh mo nâ ko seyãnedede ah yida mo ne ne nuna äh ta, nëma ko frâ klli ne ah dida, eh puena ahmonh äh ta, në ëh ta ah pẽnh mo nâ.

27. Ah nah wo ku ko dibade ne ëh mi bwĩ-hiemâ äh ta, nëma dibade ne ëh honãneo ëh yẽ konâ-se honhnonh kẽ, hene nyebwe äh Nyebẽ yu mi ahmonh hnyimâ, në ëh ta bah wo ku : kãre nãnonh Buo Nyesoa tu â yidodedẽ kẽ.

28. Hede oh poda nâ yẽ nâ, dẽ nonh ba nuẽ, tẽ a na nu Nyesoa äh woro dĩ ?

29. Jisũse tuda no gne, â po nâ, dẽ nënonh në mâ Nyesoa äh woro, ëh mâ, nyânâ â tẽdẽ, bah po nâ hanhte kẽ.

30. Në ëh ka, oh poda nâ yẽ nâ, yidodedẽ be ne tede amo yẽ, a yie, ple tẽ a mu monh hanhte kẽ po dĩ ? Dẽ beẽ ne niẽ ?

31. A buono oh dida mãna kre wanh kudi : tẽne ëh nuo Nyesoa äh kĩnedẽ kẽ äh neẽ, â hnyina no dibade në wedade yeu, boh dida në.

32. Hede Jisũse poda no yẽ nâ, hanhte äh hanhte, ne ne ahmonh yẽ, dibade në wodade yeu, Mosẽse yeda në

ahmonh ně hnyi; něma na Buo nâ hnyi ahmonh ne hanh sěyě âh dibade ně wode yeu.

33. Kâre nyânâ wede yeu, â hnyi konâ honhnonh, nâ-nonh mâ Nyesoa âh dibade něnonh.

34. Hede oh poda nâ yě nâ, Kââ, beh hnyi amo dibade něnonh nâ ti biyě.

35. Nenh Jisŭse poda no yě nâ, mâh teš honhnonh âh dibade něnonh: be nyâ be didě mo mâ, nenh kanonh yewa nâ nu, nenh be nyâ be po mo hanhte kě, ni-na-to yewa nâ nu yĩ.

36. Něma ne lele ahmonh ne, ah yi mo ne, nenh kre ah neh po mo hanhte.

37. Nyono oh popleyinâ Buo hnyi mo, oh midě mo mâ dimâ, nenh be nyâ be didě mo mâ, nenh yewa nâ nâ blă idu-idu.

38. Kâre yedade yeu wo, be nu dui âh woro, něma be nu nyânâ tědadě mo â woro, ně šh te dida kě.

39. Nenh Buo nâ tědadě mo, â woro ně nedě, šh mâ, nyebo âh popleyinâ no â hnyi mo, nah wănhena šh nyehwe te, něma tě na duwa no, yě nâ du, nyenăyedo nâ diwaonâ bădemâ.

40. Nenh dăně nedě ně mâ nyânâ tědadě mo â woro, šh mâ, be nyâ be â yi â Yu nâ nedě, nenh â po nâ hanhte kě, nenh bâ kâ konâ-se honhnonh: nenh miwa nâ yě dumâ diebăde âh nyenăyedo idi.

41. Hede Juwě hědeda nâ winh nâ, kâre â poda nâ, Mâ nâ â teš dibade ně wode yeu.

42. Nenh oh poda nâ, nyâ nâ nedě, â ye Jisŭse, â mâ Josefe âh yu, hânâ â buo kâ â de hě a ibo? hăne šh nuě dĩ, â po nâ, ne wode yeu dĩ?

43. Ně šh ka, Jisŭse tuda no gne, â poda no yě nâ, ah nah hade mo winh nâ kre ahmonh nyenh.

44. Nyâ yede ně wě bâ didě mo mâ, Buo hânâ t

mo, bā ye nā gīdi donh : nenh miwa nā yě dumā kre diebāde nyenāyedo idi.

45. Ēh kīneena ko prōfetebo āh kīnede kē, ēh mā Ny-esoā miwa wa popleyinā tādēmā. Nē ēh ka nyebo āh popleyinā oh wānh ne, oh khe ne Nyesoā mā, nononh didē mo mā.

46. Hanhte, nyebwe tē yea Buo yi, nēma ā donh nā wode Nyesoā mā, mā yi Buo.

47. Hanhte āh hanhte, ne lele ahmonh, nyānā ā po mo hanhte kē, ā kā konā-se honhnonh.

48. Mā teē honhnonh āh dibade nēnonh.

49. Ah buono oh didedade māna wanh kudi, nenh oh ko ne.

50. Dēnē nedē, nē mā dibade ne wode yeu, hene nyā bā di, kre ā nah ko ne.

51. Mā teē konā-ne dibade, ne eh wode yeu : be nyā be di dibade ne nedē, nenh ā newaa konā ti biyē : nenh, dibade mi nā hnyimā nēnonh mā na fē, hēnē mi nā hnyimā ko konā āh honhnonh āh ta.

52. Nē ēh ka, Juwē peda ēh kprē wonā nā kre ohdui nyenh, oh peda nā, hāne nyā nānonh mie amo ā fē āh hnyie numā, a mu nē di dī ?

53. Hede Jisūse poda no yē nā, hanhte āh hanhte, ne lele ahmonh, bah ye nyebwe āh Nyebē.yu āh fē di, nenh bah ye ā nyīnā na, nenh honhnonh yede ahmonh kudi ne.

54. Be nyā be di na fē, nenh ā na na nyīnā, nenh ā kā konā-se honhnonh ; nenh muwa nā yē dumā kre diebāde nyenāyedo idi.

55. Kāre na fē mā dibade hanhte, nenh na nyīnā nē mā nēnade hanhte yī.

56. Nyānā di na fē, nenh ā nē na nyīnā, nenh ā ne-maade mo mā, nenh ne nemaade nā mā yī.

57. Tēne konā-ne Buo nu, ā tēdē mo, nenh Buo nānonh

ni mo ne ne konâ ; kre êh neš be nyâ be â di mo, nenh nu nâ, tẽ â na ne konâ yĩ.

58. Dẽ nẽnonh, nẽnẽ mâ dibade ne wodade yeu : êh ye tẽne ah buono nuna, oh dida mãna, oh ko : be nyâ be di dibade ne nedẽ, nenh â nema konâ ti biyẽ.

59. Te nenonh ne â tudedade sĩnegõge biyo, tẽ â yidade Kepũrneũm twẽde.

60. Nẽ êh ka, â mãnaoh oh do poplãnde, tẽ oh wãnhna tene nedẽ, oh poda nâ, winh ne nedẽ kranha ne ; nyâ mie ne wãnhmâ ?

61. Tẽ Jisũs ibodade â kudi, êh mâ â mãnaoh hẽdeda nẽ nâ, â poda no yẽ nâ, ple, tene nedẽ yẽ ahmonh kranh wudie ?

62. Bah yi nyebwe âh Nyebẽ yu bâ yade tẽne â nenade tede keneš dĩ ?

63. Suu nẽ êh ni nyebo oh pe honhnonh ; fẽ neh bẽ dẽde : winh, ne ti ahmonh yẽ, nene mã suu, nenh nene mã honhnonh dĩ.

64. Nẽma ah do te oh nedẽ, kre oh neh po ne hanhte. Kãre Jisũs iboda ne wode êh huru-tuda mã, nyono oh yeda nâ hanhte po, nenh nyânâ, â mina nâ â nyãnh-oh kwa pomâ yĩ.

65. Nenh â poda nâ, nẽ êh ka, ne poda ahmonh yẽ nâ, nyâ nah didẽ mō mã, ne Buõ bâ ye nâ êh kbenh hnyi donh.

66. Wodao ti nẽnonh kẽ, â mãnaoh âh dẽ peplãnde tẽda nâ mã, kre oh nah kwẽda nâ mã nâ dĩ.

67. Hede Jisũse poda oh pu-nâ-sõnh yẽ nâ, ple ah mio mo semâ yĩ ?

68. Hede Saimõn Pitũ tuda nâ gne, â poda nâ, Kãã, nyâ â mã a mie mumâ ? Ěmo, mãh kã konâ-se honhnonh âh winh.

69. Nenh a pe ne hanhte kẽ, nenh kudi ibo nẽ ne tẽš, tẽ teš Kraise, â mã konâ-ne Nyesoa âh Nyebẽ yu.

70. Jisüse tuda no gne, & poda nâ, êh ye ah pu-nâ-sõnh ne hade, nenh ah bae be & ye ku nu ?

71. Judäs İskäreöte, & mâ Saimõn âh nyebe yu, nânonh & henhna nyïne : kâre, nânonh & minâ nâ & nyânhooh kwa pomâ, & mâna wa pu-nâ-sõnh nononh êh nyebwe be.

LU VII.

1. Tê de ne nedê wêda mâ, Jisüse nânenade Gălaili : & yedade Judia nâne, kâre Juwê pênhna nâ nâ, tê oh na lada nâ âh ta.

2. Nenh Juwê âh pême-dibadê âh ti kwana mâ.

3. Nê êh ka, & bebuno poda nâ yê nâ, wodedê, nenh beh mude Judia, tê nah mânaoh oh na yi nah nunude ne ni yî.

4. Kâre nyâ bâ po nâ, nyebo mu nâ ibo, & neh nu & nunude huhudika. Ne yi dene nedê ni, tede dui konâ yê.

5. Kâre & bebuno, oh neh poda nâ hanhte kê yî.

6. Hede Jisüse poda no yê nâ, na ti yeo nyîñê ple : nêma ah ti wêmaa mâ nâ.

7. Konâ nah nyân ahmonh ne ; nêma mâ nonh oh mi nyânhmâ, kâre ne heyê no kê nâ, wa nunude no ni, tê eh nyîñeyinâ.

8. Bah mu dibade nê nedê âh te kê : na nyebwe tu yeê dibade nênonh âh te kê mu ple ; kâre nenê ti yeêo nyîñê hanhka pledonh.

9. Nenh & tuda no winh nenonh yê nâ, & te & nenade Gălaili.

10. Nêma tê & bebuno munade, hede & nyebwe tu muna dibade nênonh êh te kê yî, & yeda pebe kê nâ bi, nêma huhudika nâ muna.

11. Hede Juwê pênhna nâ dibade kê nâ, nenh oh poda nâ, tê & neê dî ?

12. Nenh oh peda á kprě baka kre nyebo nyenh : ohbe yě, á mã hanh nyebwe : ohbe yě, ondu ; á boe nyebo.

13. Něma nyá yedao á te pebe tudi, käre oh pida Juwě äh hwanonh.

14. Nenh kre dibade äh ti äh bededa idi, Jisüse munade Nyesoa kai biyo, nenh á tädeda nyebo.

15. Nenh Juwě gedidade nâ, oh poda nâ, häne nyâ nâ-nonh nue kĭnedě äh iboda, ẽmo, á yea ne khe ?

16. Jisüse tuda no gne, á poda nâ, na nyebwe tu neh ha dui äh tädeda ta, něma nyânâ tẽde mo, nâ hě ně ta nâ.

17. Be nyâ be wěnh á yi á woro ni, nenh á yido tädeda ně nedě äh te nâ, be ẽh wede Nyesoa, onh, be dui äh ta ne tio ně.

18. Nyâ bâ yi ádui äh te ti, nenh ádui äh nyĭne nâ pěnh nâ : něma nyânâ á pěnh nyânâ tẽde nâ á nyĭne-wowe nâ, nânâ ti hanhte, nenh dě kuku te yede nâ kudi ne.

19. Ple Mosěse yeda ahmonh tedi hnyi, kre ah bae te donh, á neh tu ně yimâ ? Děě na lela ah pěnhě nâ dí ?

20. Nyebo tuda nâ gne, oh poda nâ, mãh kupebu nonh ; nyâ pěnhě nah lela nâ ?

21. Jisüse tuda no gne, á poda nâ, nunudě nonh ne nu, nenh ah popleyinâ ah gedide nâ.

22. Mosěse hnyina ahmonh sŭrkŭmsaiseda : (něma hanhte ẽh ye Mosěse mã wode, něma kre buono mã nonh ẽh wode ;) nenh ah nyebwe tu, banh ẽh nu sãbãte äh nyeně, ah sŭrkŭmsaise nyebwe.

23. Nenh bah sŭrkŭmsaise nyebo sãbãte nyeně, Mosěse äh gmanh ẽh neh te worě ; ple ah pede mo yero nâ, käre penhyanh nyebwe äh fě biyě sãbãte äh nyenăyedo ?

24. Bah yi dě, ah nah tu ẽh te, bah ye ne kběnhde donh, něma bah yido ně nâ hanhka tẽ ah na tu ẽh tẽě.

25. Hede Jeruselėmwě te poda nâ, nyânâ nedě á ye hânâ á lela oh pěnh nâ ?

26. Nĕma ba yi nĕ, & tide & te pebe, kre & neh pi hwa-nonh, nenh kre oh neh tu nâ te mâ yĭ. Ple bro-kâoh ibo nĕ ne, nyânâ nedĕ & mâ Kraise donh nânonh ?

27. Nĕma a ibo nĕ ne, tĕnĕ nyâ nânonh & wode : nĕma tĕ Kraise mi dimâ, nyâ nah ibo nĕ ne, be tĕnĕ & minâ wodemâ.

28. Hede Jisŭse yaedade winh kre Nyesoa kai biyo, tĕ & yida nyebo twĕde, & peda nâ, ah ibo mo ne, nenh ah ibo nĕ tĕne wode yĭ : nenh yeo dui âh ta di, nĕma nyânâ tĕde mo, & te mâ hanhte nonh, hânâ ah ye ibo.

29. Nĕma mâ ibo nâ : kâre nâ mâ ne wode, nenh nânâ tĕdĕ mo.

30. Hede oh pĕnhna & kokrĕ nâ ; nĕma nyâ yedao nâ kwe fĕ kba, kâre & aua yedao nyĭnĕ pledonh.

31. Nenh nyebo peplânde poda nâ hanhte kĕ, nenh oh poda nâ, ple Kraise bâ diwa, & miwa seyânede peplânde numâ, eh muwa denĕ nyâ nâ nedĕ ni hi ?

32. Fâresibo wânghna nĕ, nĕ mâ nyebo pededa te ne nede wunâ nâ ko & ta : nenh Fâresibo kâ pristebo hwe hĕ, oh tĕdade hâbotebo boh krâda nâ.

33. Nenh Jisŭse poda no yĕ nâ, wenh debwĭ nonh te mide ahmonh mâ hinhmâ, nenh hede mude nyânâ tĕdadĕ mo mâ.

34. Ah minâ mo nâ pânghmâ, nenh kre ah nah yidâ mo ne : nenh tĕnĕ mide nemâ, kre ah yede muĕ wĕ.

35. Hede Juwĕ peda nâ kre wadui nyenh, tĕ & miĕ mumâ, kre a nah yi nâ ne dĭ ? ple & mide nyono bobĕnh Jĕntailebo nyenh nâ mumâ, nenh & mu Jĕntailebo tâde ?

36. Winh âh kbudo beĕ nĕ nedĕ, & tuĕ dĭ, ĕh mâ, ah mi mo nâ pânghmâ, kre ah nah yi mo ne : nenh tĕnĕ mio nemâ, krenonh ah nah dio ne dĭ ?

37. Nenh kre ĕh diebâde nyenâyedo, hĕnĕ nuna dibade nyenâyedo hwĕ, Jisŭse nyĭnanao, nenh & yaedade

winh, & peda nâ, be nyâ nëna-to yi ni, bâ didě mo mâ, tě & na na.

38. Be nyâ be po mo hanhte kě, tene Nyesoa kinedě pe, ẽh hlĩ, nikbenh ăh konâ-ne ni, mide nâ kudi nâ womâ.

39. (Něma tě & tuda tene nedě, Suu & henhna, hânâ nyono po nâ hanhte kě minâ kâmâ: kâre Gnekâ Suu yeda nyebo hnyie pledonh; kâre Jisuse yedade & te ăh yi boboa nyenh pa ăh ta.)

40. Ně ẽh ka, nyebo poplânde tě oh wânghna te nẽ nedě, oh poda nâ, nyâ nâ nedě & mâ pröfete nonh hanhte.

41. Ohbe poda nâ, nyâ nâ nedě, & mâ Kraise nâ nena, Něma ohbe peda nâ, ple Kraise mide Gălaili wodemâ?

42. Ple Nyesoa kinedě ye nâ po, tě Kraise mide Devide ăh iru nyenh wodemâ, nenh kre orânh nâ teě Bětlehēm kudi, těne Devide nenade?

43. Nenh kre ẽh nuna, ẽh kprě nenade no nyenh ko & ta.

44. Nenh ohbe iděda & kokrě; nëma nyâ yedao nâ kwe fě kba.

45. Hede hâbotebo munade pristebō hwe kâ Făresibo hě mâ dĩ; nenh oh poda no yě nâ, dě ẽh ka nonh, ah ye nâ ya?

46. Hâbotebo tuda no gne, oh poda nâ, te ne nyâ nâ-nonh ti, nyâ yea ne ti idu-idu.

47. Hede Făresibo tuda no gne, oh poda nâ, ple ah boeě ne yĩ?

48. Ple bro-kâoh kâ Făresibo hě, wa bae te pe nâ hanhte kěě?

49. Něma nyebo no nedě, oh ye tedi ăh te nâ ibo, oh mâ kupebwia nonh.

50. Nĩkodimüse (& mâna wa bae be, hânâ & didao Jisuse mâ tâ,) poda no yě nâ,

51. Ple a tede hě nyebwe gne, ba ye & winh wanh, onh ba ye ibo donh děně & niě?

52. Oh tuda nâ gne, oh poda nâ yě nâ, ple mäh Gälaili pe nonh, yĩ? Beh kekida Nyesoä äh kinedě; nenh beh yi ně; pröfete te donh ä nah wode Gälaili ne.

53. Nenh nyebo biyě oh munena wa bli kiya biyo nâ.

LU VIII.

1. Jisuse munade Ölive tebwe lu.

2. Nenh nyenäiru sesënë, ä didade Nyesoä kai biyo dĩ, nenh nyebo äh popleyinä didade nâ mä; nenh ä nenaö, ä twëdeda no.

3. Nenh Färesibo kâ kineoh hě, oh yadao nâ nyinė mä, hânä oh yëdedao nĩmle-pada: nenh tě oh tudao nâ nyebo heidi,

4. Oh poda nâ yě nâ, Tãdeä, nyinė nâ nedě, oh yëdeo nâ nĩmle-pada äh nyebwe tu.

5. Nenh Mosëse lele amo kre ä tedi nyenh, nyä äh ka běh neě nâ, nenh bâ lěe sie idi: ple häne peě?

6. Tene nedě, ä tẽněka nonh, oh tida ně, tě oh pėnhnena nâ te nâ. Něma Jisuse gĩdida yě, nenh ä nina ä gie, ä kĩnenenaö bro mä.

7. Kre ěh nena, tě oh te oh kinhna lu nâ, oh yedada nâ nâ, ä duda yě, ä poda no yě nâ, nyänä ä nede ahmonh nyenh, ä yea dě kranh kbudo nėnonh ni, nâ tedě bâ hla nâ sia.

8. Nenh ä gĩdida yě dĩ, ä kĩnenenaö bro mä dĩ.

9. Nenh nyono wänhna ně, tě wa wore hada no gne, wa donh-donh wedade nâ, oh dudedade ně, wa tedě nyebo mä, ěh yěda wa lĩ-nä-bãdeä kě: nenh Jisuse donh sedao, ä kâ nyinė, nâ a nyĩnenaö heidi, hě.

10. Tě Jisuse duda yě, nenh ä yeda nâ yi, něma nyinė donh nānonh, ä poda nâ yě nâ, be yi nah te-yěeoh no neě? ple nyä ye monh kjidida mä nu?

11. Ä poda nâ, nyä ye ně nu, Kää. Nenh Jisuse poda

nâ yě nâ, nah nu monh ěh kjidida mâ ne yĩ: mu, nah nuě kbũne kukwi te dĩ.

12. Hede Jisũse hlĩda no mâ dĩ, â po nâ, mâ nâ â teě konâ ěh pebe: be nyâ yi mo mâ nâ kwě, â nah nă heidě ne, nẽma â mi honhnonh ěh pebe kâmâ.

13. Hede Făresibo poda nâ yě nâ, mäh donh ti dui ěh hanh te: nẽ ěh nah winh ye hanhte nu.

14. Jisũse tuda no gne, â poda nâ, banh yi dui ěh hanhte ti, na winh māmă hanhte: kăre ibo nẽ ne tẽnẽ wode, nenh tẽnẽ mide yĩ; nẽma ah nah hlĩ nẽ ne, tẽnẽ wode, onh tẽnẽ mide yĩ.

15. Ah jũje te fě ěh ka: neh jũje nyâ.

16. Nẽma ne yiě te jũje, nenh na jũjeda nu ěh tẽě: kăre mâ donh neh nu nẽ, nẽma kâ Buo nâ tẽdẽ mo hẽ, amu nu nẽ.

17. Ěh kĩneo ěh tedi kě nâ yĩ, ěh mâ nyebo sõnh ěh tutu-te eh ni hanhte nonh.

18. Mâ donh nâ ti dui ěh hanhte; nenh Buo nâ tẽdẽ mo, â ti na hanhte nâ yĩ.

19. Hede oh poda nâ yě nâ, tẽ Buo neě dĩ? Jisũse tuda no gne, â poda nâ, ah ye mo ibo, nenh ah ye Buo ibo yĩ: bah iboě mo, nenh hede ah iboě Buo ne yĩ.

20. Winh ne nedě Jisũse tudedao wudi-kweda, tẽ â yida nyebo twěda kre Nyesoa kai biyo: nenh kre nyâ yedao nâ kwe fě kba, kăre â aua yedao nyĩnẽ pledonh.

21. Hede Jisũse poda no yě nâ dĩ, ne mide na tẽde, nenh ah mi mo nâ pânhmâ, nenh ah mide ah kbũne kukwi nyenh kodemâ: tẽnẽ mide, ah nah dide ne.

22. Nenh Juwě poda nâ, ple âdui nâ â mie lamăě? Kăre â po nâ tẽnẽ mide, ah nah dide ne.

23. Nenh â poda no yě nâ, kre ah wodedě honănh: mâ wode yeu: kre ah kădẽ konâ nâ nedě mâ; yedě konâ nẽnonh mâ kâ.

24. Ně ěh ka nonh, ne peš ahmonh yě nâ, ah mide ah kbüne kukwi nyenh kodemâ: kâre bah ye mo hanhte kě po, ěh mâ, mâ nâ nena nonh, nenh hede ah kodede ah kbüne kukwi nyenh ne.

25. Nenh oh poda nâ yě nâ, mâh nyâ be nešo dĩ? Nenh Jisüse poda no yě nâ, mâ nyebwe kburu donh nâ, ne tie ahmonh yě, kwěde na te tuě äh hurutuda mâ.

26. Kâ te peplände be tu ahmonh ne mâ yě nâ, nenh be jüje ahmonh ko eh ta: něma nyânâ nâ tědě mo, â te mâ hanhte; nenh te ne wánhde nâ mâ nâ, nenonh ne ti konâ äh nyebo yě nâ.

27. Oh neh yidoda ně nâ, ěh mâ â Buo äh te nonh â tida no yě nâ.

28. Hede Jisüse poda no yě nâ, bah duwa nyebwe äh nyebě yu yě, nenh hede ah miwa ně ibomâ, tě ne teš nyânâ nena, nenh tě neh nuo dě dĩ ko dui äh ta; něma těne Buo nu na tâdeda, kre ne ni tene nedě eh tuě.

29. Nenh nyânâ tědě mo, â nedě mo mâ: nenh Buo yešo mo se; kâre ti biyě dene blee â plâ, nenonh ni nâ.

30. Tě â yida winh ne nedě ti, hede ohdo poplände poda â winh hanhte kě.

31. Hede Jisüse poda Juwě, no oh poda nâ hanhte kě, yě nâ, bah yimaa na winh ni, nenh hede ah mâe na mâ-naoh nonh hanhte;

32. Nenh ah ibo eh hanhte ne, nenh hanhte něnonh mu ahmonh gei ya ha.

33. Oh tuda nâ gne, nenh oh poda nâ, šmo a mâ Ebrehäm äh iru nonh, nenh a yea nyebwe te äh geiru ni idu-idu: hâne nie ne po nâ, ah mi gei ya hšemâ dĩ?

34. Jisüse tuda no gne, â poda nâ, hanhte äh hanhte, ne ti ahmonh yě, be nyâ be yi kbüne kukwi ni, nenh â mâ kbüne kukwi äh gei nonh.

35. Nenh nyebaero, & neh nemaao & kââ mâ kai biyo ti biyë: nëma yu nâ nemaao ti biyë.

36. Në ëh ka, bëh nu Yu bâ ha ahmonh gei ya, nenh hede hanhte ah wo gei ya ne.

37. Ibo në ne tẽ ah mâ Ebrehăm äh iru: nëma ah pënh na lela nâ, kâre na winh neh pade ahmonh noanh äh te.

38. Ne ti tene yidade Buo mâ: nenh ah ni dene ah yidade ah në buo mâ.

39. Oh tuda nâ gne, nenh oh poda nâ, Ebrehăm mâ a buo. Jisüse poda no yë nâ, bah teë Ebrehăm äh iru, nenh hede ne ah nie Ebrehăm äh nunude.

40. Nëma ah pënh nâ lela nâ, hâne lele ahmonh hanhte ne & wânhe Nyesoa mâ: dë nënonh Ebrehăm neh nuna në.

41. Ah buo äh kbüne ne ah ni. Hede oh poda nâ yë nâ, a ye tonhwân iru; Buo kburu donh nâ a kâ, nâ mâ Nyesoa.

42. Jisüse poda no yë nâ, Nyesoa bâ nuë ah Buo, nenh ah nowăneë mo ne: kâre kre Nyesoa mâ ne wodade, ne didadë dë; mâ donh yede dui äh ta di, nëma nâ tẽdë mo.

43. Dëë na winh ah neh yidoe nâ? na winh äh wonhwë nonh, ah neh ida, në ëh ta nonh.

44. Ah mâ ah buo ku äh iru nonh, nenh dene ah buo nowăne, nenonh ah mi numâ. Â mâna â në nye-laâ nonh kwëde ëh hurutuda mâ, nenh â yedade hanhte nyenh ne, kâre hanhte yede nâ kudi nâ ne. Bâ yi se ni, âdui äh dë nâ ni: kâre â mâ se-kaâ, nenh â mâ eh buo yĩ.

45. Nenh kâre mâ lele ahmonh hanhte, ah neh po mo hanhte kë.

46. Ah bae te be nâ mië mo te mâ tumâ eh mu tu kâ dĩ? Nenh dëë mâ, bâ yie hanhte ti, ah neh po hanhte kë dĩ?

47. Be nyâ be â kâde Nyesoa âh waa mâ, nenh â wânâ Nyesoa âh winh ne; tẽ ah yede Nyesoa âh waa mâ kâde, nẽ êh ka nonh, ah neh wânâ ne.

48. Hede Juwẽ tuda nâ gne, oh poda nâ, êh ye êh tẽẽ ne a tuẽ, kâre amu poe nâ, mäh Sâmeriape nonh, nenh mäh kupebu nonh yĩ?

49. Jisũse tuda no gne, â poda nâ, ye kupebu; nẽma Buo nonh ne tio, nẽma ahmu neh tuo mo, ah pede mo mẽ kẽ.

50. Nenh neh pânâ dui âh te âh yi boa nâ; êh kâ ny-ânâ â pẽnhnẽ na te âh yi boa nâ, nenh â jũje.

51. Hanhte âh hanhte ne ti ahmonh yẽ, nyâ bâ tu na winh yimâ, nenh â yewa kokwẽ yi.

52. Hede Juwẽ poda nâ yẽ nâ, ti nẽ nedẽ, a ibo nẽ ne, tẽ teẽ kupebu. Êmo Ebrehãm ko, kâ prõfetebo hẽ oh ko, ple ne hĩ, ne pe nâ, nyâ bâ yi na winh yimâ ti, nenh â yewa kokwẽ yi.

53. Ple nah te boa yi, êh hio a buo Ebrehãm kâ prõfetebo hẽ hono ko, âh te? Nyâ nonh nuẽ dui mâ yĩ?

54. Jisũse tuda no gne, â poda nâ, ne yiẽo dui ti, nenh na tutuẽ êh ye dẽ yẽ kwẽ: Buo nâ tio mo: hânâ âh te bah yi ti, ah po nâ, â mâ ah Nyesoa:

55. Nenh kre ah yee nâ iboẽ: nẽma mâ ibo nâ: nenh ne po nâ, ye nâ ibo, nenh hede nu dui seâ mâ mu ahmonh yẽ wo: nẽma ibo nâ ne, nenh ne ti â winh yimâ.

56. Ah buo Ebrehãm nina saunh, bâ yida na nyenẽ; nenh â yida nẽ, nenh â plâ bleda.

57. Hede Juwẽ poda nâ yẽ nâ, yea yede âh wore sõnh ne nâ pu ni donh, ne yi Ebrehãmo?

58. Jisũse poda no yẽ nâ, hanhte âh hanhte, ne lele ahmonh, neo ple Ebrehãm woda konâ.

59. Hede oh tẽda sie tẽ oh na poda nâ mâ nâ: nẽma Jisũse hudida âdui, nenh â wodade Nyesoa kai biyo, â hãda nyebo tiẽ, â hina no nâ.

LU IX.

1. NENH të Jisüse yida hi, & yida nyebwe te, hânâ dudă dodoş & de kudi.

2. Nenh & mĀnaoh yeda nâ nâ, oh po nâ, Tadeâ, nyâ nuna dş kuku dĭ, nyebwe nĀnonhş, henh & krihaoh, ple & dude dodoş kudi?

3. Jisüse tuda no gne, & po nâ, nyebwe nĀnonh & yea dş kuku ni, ke & krihaoh nonh wş; nĕma të Nyesoă Ńh nunude eh na yieo nâ fş, nş Ńh ka nonh.

4. Be nu nyĀnĀ & tşdş mo & konhwa, tş nyenş Ńh te Ńh neo: tĀ mi hwĀmĀ, tşne nyĀ nah nu ne konhwa ne dĭ.

5. Be wenh be ne yidş konĀ mĀ hinhmĀ mi, mĀ nĀ teş konĀ Ńh pebe.

6. Tş & tuda tene nedş Ńh tuş mĀ, hede & poda & hla bro mĀ, nenh & gisida & hla bro yi nĀ, & nuna Ńh pla, nenh & hlida pla nşnonh daĀ nĀnonh Ńh yi kş nĀ,

7. Nenh & poda nĀ yş nĀ, mu, beh plşdede Şailoăm Ńh ni mĀ, (hşnş Ńh dawowora mĀ, Tşşde.) Nş Ńh ka, & munade, nenh & plşda, nenh tş & dĭda, hede & teda nĀ.

8. Nş Ńh ka, kawode-kbaoh, oh kĀ nyono oh yida nĀ tedş kene tş & dĀda hş, oh poda nĀ, & ye nyĀ nĀ nenaoh nĀ & idşda?

9. Ohbe yş, nĀnonh nedş, ohbe yş, & wo nĀ yş; nĕma nĀ poda nĀ, mĀ nonh.

10. Nş Ńh ka, oh poda nĀ yş nĀ, hĀne nah yi nue eh yş kekra dĭ?

11. Ā tuda no gne, & poda nĀ, nyebwe te, nĀ oh dşde Jisüse, nĀ nuna pla, nenh & hlida nş na yi kş nĀ, nenh & poda mo yş nĀ, beh mude Şailoăm Ńh ni bi; nenh ne muna, ne bida ni, nenh hede ne towana dieteda.

12. Nenh oh poda nĀ yş nĀ, tş & neş? Ā poda nĀ, ye ib-

13. Nenh oh yadao nyânâ dâda tedě kene, Făresibo mâ.

14. Nenh êh nuna săbăte nyeně nena, têne Jisuse nuna pla, â krada â yi yě.

15. Hede Făresibo yedada nâ nâ dĩ, hăne ne â yi nuna eh yě kekra. Â poda no yě nâ, â hlida pla na yi kě nâ, nenh ne bida ni, nenh kre ne nu dieteda.

16. Ně êh ka, Făresibo be poda nâ, nyânâ nedě â ye Nyesoa nyebwe, kâre â neh tu săbăte nyenăyedo yimă. Ohbe poda nâ, hăne kbŭne kukwi nuâ mie seyănede tu nenonh eh nuě numă dĩ? Nenh kre êh kprě nuna êh nenade no nyen.

17. Oh poda dăă yě nâ dĩ, hăne peě â te dĩ, tě â krae nah yi yě? Â poda nâ, â mâ prŏfete nonh.

18. Něma Juwě oh yeda â te hanhte kě po, êh mâ, â dâda ne, nenh â yi krěda yě dĩ, oh dâda nyânâ â yi krěda yě âh krihaoh, pledonh.

19. Nenh oh yedada no nâ, oh poda nâ, ple nyâ nănonh â mâ ah yu, nâ ah po nâ, â duda dodoě de kudi nâ? Hăne êh nue â tě nâ?

20. Â krihaoh tuda no gne, oh poda nâ, a ibo ně ne, tě nyâ nănonh â mâ a yu, nenh tě â duda dodoě kudi:

21. Něma dăně nue nâ, â tě nâ, a ye ibo; onh nyânâ kra â yi yě, a ye ibo yĩ: něma â kunhne; bah yeda nâ nâ: â mi hlímă ko âdui âh ta.

22. Winh ne nedě nenonh â krihaoh tuda, kâre oh pida Juwě âh hwanonh âh ta: kâre Juwě gídada ně ne, êh mâ be nyâ be wěnhnena nâ yě, â mâ Kraise, nenh â heědade sĭnegŏge biyo ne.

23. Ně êh ka nonh, â krihaoh poda nâ, â kunhne; bah yeda nâ nâ.

24. Hede oh dâda nyâna â dâda ne dĩ, nenh oh poda nâ yě nâ, beh hnyi Nyesoa êh nyĭne: a ibo ně ne, tě nyânâ nedě mâ kbŭne kukwi nuâ.

25. Â tuda no gne, â poda nâ, bâ nu kbüne kukwi nuâ, ně, ye ibo : dë donh ne iboë, tedë kene ne dâda ne, nenh tětinh ne tē nâë.

26. Hede oh poda nâ yě nâ dĩ, dë nâ nue monh nâ dĩ? hãne â nu nah yi âh yě kekra dĩ?

27. Â tuda no gne, ne leleë ahmonh ne, kre ah ye ne wânh : dë ëh ka nonh ah idë ëh wonhwë dĩ dĩ? ple ah mu â mânaoh nu yĩ?

28. Hede oh hëdeda nâ winh nâ, oh poda nâ, mäh teë â mânaâ, něma amu mâ Mosëse âh mânaoh nonh.

29. A ibo ně ne, tē Nyesoa hlĩda Mosëse mâ nâ : něma ko nyâ nâninh âh ta, a ye ibo be tēne â wode.

30. Nyebwe nâninh tuda no gne, â poda no yě nâ, hēne ah ti, wore-nâ-kane te nonh, ěmo nâ kra na yi yě, ple ah po nâ, ah ye ibo, tēne â wode dĩ.

31. Ěmo a ibo ně ne, tē Nyesoa â neh wânh kbüne kukwi âh nuoh âh winh nâ : něma ëh ye se, nyâ bâ mâ Nyesoa âh mâ bedeâ, nenh bâ yi â winh ni, nâ â winh â wēnh.

32. Tē konâ bidadë bi, nyâ yea wânhe, ëh mâ nyâ âh be kra nyânâ dude dodoë kudi âh yi yě.

33. Nyebwe nâ nedë, Nyesoa bâ yeo nâ mâ ne, nenh â ye dë âh nuë boade.

34. Oh tuda nâ gne, oh poda nâ, ple mäh nâ oh kädede kbüne kukwi nyenh, mäh twëde amo? Nenh oh hadade nâ sīnegöge biyo.

35. Jisüse wânhna ně, tē oh hadade nâ sīnegöge biyo ; nenh tē â yida nâ dĩ, â poda nâ yě nâ, ple po Nyesoa âh yu hanhte?

36. Â tuda nâ gne, â poda nâ, nyâ â mæe Kââ, tē na po nâ hanhte kē dĩ?

37. Nenh Jisüse poda nâ yě nâ, yi nâ ne, nenh nâninh â hlĩ monh mâ yĩ.

38. Nenh â poda nâ, KAA, ne po monh hanhte kë, Nenh â bededa nâ mâ.

39. Nenh Jisuse poda nâ, jüjeda äh ta, ne didë konâ mâ, nyono neh ta nâ, tẽ oh na ta nâ; nenh nyono oh tẽ nâ, tẽ oh na nue dâoh mâ.

40. Nenh Färesibo be, no nena nâ mâ, oh wânha winh ne nedë, nenh oh poda nâ yẽ nâ, ple a dâ ne yĩ?

41. Jisuse poda no yẽ nâ, bah nue dâoh, nenh ah yeë kbüne kukwi kâ: nẽma ah yẽ, a tẽ nâ; nõ ëh ka ah kbüne kukwi eh te eh nede ahmonh kë.

LU X.

1. HANhte äh hanhte, ne ti ahmonh yẽ, be nyâ po nâ, â yide bläble buru wudi pẽ, bâ yeo ëh meyu idi pade, nenh bâ yadeo tẽde, nenh nyâ nânonh nâ mâ yidiâ kâ kpumnhnuâ hẽ.

2. Nẽma nyânâ pẽdeo ëh meyu idi, nânonh mâ bläble äh yituâ.

3. Nânonh meyu-yituâ krrë yẽ; nenh bläble wânâ â winh nâ; nenh â dẽ â bläble nenonh eh nyĩne, nenh â weede ne, â nẽne ne.

4. Nenh bâ weede â nõ bläble, â hinede ne nya, nenh bläble kwẽ nâ mâ nâ: kâre oh ibo â winh ne.

5. Nẽma bẽh nu dabwẽ, eh neh kwẽ nâ mâ nâ, nenh eh kwidi nâ yẽ: kâre eh ye dabwe äh winh ibo.

6. Dade nẽnonh Jisuse poda no yẽ: nẽma oh neh yidoda tene â tida no yẽ nâ.

7. Nõ ëh Jisuse poda no yẽ nâ, hanhte äh hanhte ne ti ahmonh yẽ, mâ teë bläble buru äh meyu nânonh.

8. Dẽwẽ äh popleyinâ oh nyanena mo nya, oh dida, oh mâ yidiõh kâ kpumnhnuoh hẽ nonh: nẽma bläble neh —âhna wa winh.

9. Mâ teš meyu: be nyâ be padeo mo idi, nenh â mi wamâ, nenh banh â pade, banh â wode, nenh â yi ktyêda ne.

10. Yidiâ bâ didě, â nene te donh nâ di kě, ně mâ, bâ yidi, nenh bâ la ne, nenh bâ hie ne bwĩ: ne di ne tě oh na kâ honhnonh, nenh tě oh na kâ ně baka.

11. Mâ teš hanh blăble-yi-tuâ nonh: hanh blăble-yi-tuâ â hnyi â honhnonh ko blăble âh ta.

12. Něma nyânâ teš kunhâ, â něh ne blăble-yi-tuâ, hânâ â ye blăble kââ, â yi wolfe ěh dio, nenh â seo blăble, â kwidi: nenh wolfe krě ne, nenh â boběnh blăble nâ.

13. Kunhâ kwidi ne kâre â mâ kunhâ âh ta, nenh â neh yi blăble dě.

14. Mâ teš hanh blăble-yi-tuâ, nenh ibo na blăble ne, nenh eh ibo mo ne.

15. Těně Buo mi na iboda, kre ne ni Buo âh iboda yĩ: nenh ne pri na honhnonh ko blăble âh ta.

16. Nenh kâ blăble te, hene yedě buru něnonh kudi kâ: nene midě yamâ yĩ, nenh eh mu na winh wânĥ, nenh tě eh na nu kburu donh âh blăble, nenh tě eh na kâ blăble-yi-tuâ donh.

17. Ne ěh ka, na Buo nowăne mo, kâre tě pri na honhnonh ko blăble âh ta, tě na yawa ně lĩ dĩ.

18. Nyâ neh ha mo ně mâ kwa, něma mâ donh pruěo ně dui âh ta. Mâ kâ ěh kbenh bâ pru ně, nenh mâ kâ ěh kbenh bâ ya ně lĩ dĩ. Dě něnonh Buo lele mo be nu.

19. Nenh hede winh ne nedě podade Juwě kprě nyenĥ dĩ.

20. Nenh ohdo poplănde poda nâ, â mâ kupebu nonh, hanhe ně ni nâ; dě ahmu wânĥe â winh dĩ?

21. Ohbe poda nâ, winh ne nedě, eh ye kupebu âh winh donh. Ple ku boade bâ kra dăoh âh yi yě ne?

22. Nenh kre Jeruselēm, ěh nuna Nyesoa kai-kwa-tutuě âh dibade âh ti nena, nenh ěh mâna khě âh ti nena.

23. Nenh Jisüse nënade Nyesoa kai biyo kre Sölomön äh kapu.

24. Nenh Juwě didao nâ mâ, oh gradedade nâ nâ, nenh oh poda nâ yě nâ, wenh tie nonh ba podeš nah kprě dĩ ? Ne teš Kraise, nenh heya amo kě nâ.

25. Jisüse tuda no gne, â poda nâ, ne lele ahmonh ne, kre ah yea ně hanhte pe : nunude ne nine Buo äh nyïne, nene heyě na te kě nâ.

26. Něma ah neh pō ně hanhte te ne po nâ, kâre ah ye na bläble nu äh ta, tēně nuna ah leleda.

27. Na bläble wānh na winh ne, nenh ne ibo ne, nenh eh kwě mo mâ nâ :

28. Nenh ne hnyi ne konâ-se honhnonh ; nenh eh nah hiewa bwĩ ne idukau, nyâ nah hawade ne mo kwa ne yĩ.

29. Na Buo, nâ hnyi mo ne mâ, â te äh yi boa hio dēwě äh popleyinâ ; nenh dē te yede ně wě bēh hade ne Buo kwa.

30. Kâ Buo hě a nu donh.

31. Hede Juwě tēda siě dĩ, tē oh na bideda nâ.

32. Jisüse tuda no gne, â poda nâ, hanh nunude äh de peplānde ne dude Buo mâ, ne tede ahmonh yě nâ ; nenh eh dē te be äh ta nonh, ah bidiě mo sie dĩ ?

33. Juwě tuda nâ gne, oh peda nâ, ěh ye hanh nunudě äh ta, a neh bide monh siě ; něma ko Nyesoa äh fofrě äh ta ; nenh kâre mäh, nâ â teš to-nyebwe, mäh nâ ni dui Nyesoa mâ äh te nonh.

34. Jisüse tuda no gne, â poda nâ, ěh yeo ah tedi kīnedě kě kīneš, ěh mâ, tē po nâ, ahmu Nyesoe nonh ?

35. Bâ yida nyono mâ Nyesoa äh winh didade Nyesoe dēde, nenh Nyesoa kīnedě äh winh ěh ye se nu ;

36. Ple, hânâ â Buo gēe yě, nenh â tēdē konâ mâ, nâ ah po nâ, â frě Nyesoa, kâre â po nâ, mâ mâ Nyesoa äh yu äh ta ?

37. Ne yi neh nue Buo äh nunude, ah nah po mo hanhte.

38. Nēma ne yi ne ni, banh ah ye mo hanhte kē po, nunude nenonh ne bah po hanhte, tē ah na iboē nē, nenh tē ah na po nē hanhte, tē Buo nedē mo mā, nenh ne nede nā mā yī.

39. Nē ēh ka, ā kokrē oh pēnhna nā dī: nēma ā tana no kwa, ā wodade,

40. Nenh ā munenade Jādān nenē kē dī, tēne Jōne bāp-taisedade tedē kene; nenh ā nenade.

41. Nenh nyebo äh do poplānde minade nā mā nā, nenh oh poda nā, Jōne neh nuna seyānedē te; nēma tene eh popleyinā ne Jōne tida ko nyebwe nānonh äh ta, eh māna hanhte nena.

42. Nenh nyebo äh do poplānde podedade nā hanhte.

LU XI.

1. NENH nyebwe te donh ā krēda, ā nyīne mā Lāzerūse, ā kādade Bētene, ēh māna Mere kā ā de äh yu Mata hē äh orānh nonh.

2. (Mere donh nā ā prruda KAA die prrudē nā, nenh ā sīnanena ā bepīple ā lu-hwinhnyaie nā, nā ā bebu Lāzerūse ā krēda.)

3. Nē ēh ka, ā de äh nyīno-iru tēdade nā nyebwe mā, oh peda nā, KAA, yi, hānā nowānedē, ā krē ne.

4. Tē Jisūse wānhna ne, ā poda nā, kēkra nē nedē, ēh ye nye-la kēkra, nēma tē Nyesoā äh te ēh na boāē yi äh ta, nenh tē Nyesoā äh Yu äh te ēh na boāēde nē idi, nē ēh ta nonh.

5. Nenh Jisūse nowānena Mata, kā ā de äh yu Mere b^x nenh Lāzerūse yini.

6. Nenh tẽ & wanhna nẽ, nẽ ẽh & krẽda ne, tẽnẽ & ne-nade, & hinhnade wenh sõnh te dĩ.

7. Nenh tẽ wenh nenonh hina, & poda & mâniaoh yẽ nã, ba mude Judia dĩ.

8. Â mâniaoh poda nã yẽ nã, Tãdeã, wenh tie ne nedẽ krenonh Juwẽ pẽnna nah sie bidida nã; nenh ne minede dĩ?

9. Jisũse tuda no gne, & poda nã, eh ye aue pu ne nã aue sõnh ne nedẽ nyenãyedo kudi? Nyebwe bã yi nyenẽ nẽ, & neh hla be yẽ, kãre & yi konã ăh pebe ăh ta.

10. Nẽma nyã bã yi tã nẽ, nenh & hlẽ be yẽ nã, kãre pebe yede nã mã ne ăh ta.

11. Tene nedẽ ne & tuda: ple & poda no yẽ nã, a beyu Lãzerũse mãe ne; nẽma mide ne, tẽ na ha nã nyinã.

12. Hede & mâniaoh poda nã, Kãã, bã yi mãe, nenh & nu ẽh tẽẽ.

13. Sebade & kokwẽ ăh te nonh Jisũse tĩda: nẽma wa wore peda nã, beh pẽde nyinã beh mã ăh te nonh Jisũse tida.

14. Ple Jisũse heyada no kẽ nã hanhka, & po nã, Lãzerũse ko ne.

15. Nenh ko ah ta, na plã ble ne yĩ, tẽ yedade ne, te ah na po mo hanhte kẽ ăh ta: nẽma ba muede nã mã.

16. Hede Tõmãse, hãnã oh dẽde Dıdemũse, & poda & bino mâniaoh yẽ nã, ba mude wẽ, tẽ a na kode nã mã, yĩ.

17. Nenh tẽ Jisũse nyĩnenao, & yida nẽ tẽ & pẽdedade wudida wudi wenh hãnh.

18. Nenh Bẽtene kwanena Jeruselẽm mã nã, ẽh mã nã hlãdeda nuna fũrlõne pu ne nã hmnh:

19. Nenh Juwẽ ăhdo poplãnde didao Mata kã Mere hẽ mã, tẽ oh na tudade no woro kudi ko wa bebu ăh ta.

20. Hede Mata tẽ & wânha ne Jisũse didade, wonh-donh ăh ta, & muna nâ nya mwainemâ: nẽma Mere te & nenade kai biyo.

21. Hede Mata poda Jisũse yẽ nâ, KAA, ne neẽdẽ, nenh hede bebu yeẽ ko.

22. Nẽma ibo nẽ ne, banh ti nẽnonh kẽ, be dẽ be idade Nyesoa, nenh & hnyi monh nẽ ne.

23. Jisũse poda nâ yẽ nâ, bebu mi yẽ dumâ dĩ.

24. Mata poda nâ yẽ nâ, ibo nẽ tẽ & minâ yẽ dumâ dĩ, kre diebade nyenăyedo ăh konâ-wowẽ ăh ti idi.

25. Jisũse poda nâ yẽ nâ, mâ teẽ konâ-wowẽ, nenh mâ teẽ honhnonh yĩ: be nyâ be po mo hanhte, banh & ko, nenh ne konâ dĩ:

26. Nenh be nyâ & ne konâ, & po mo hanhte kẽ, nenh & yewa ko. Ple, tene nedẽ, pe nẽ hanhte?

27. Â peda nâ yẽ nâ, awĩ KAA, ne po nẽ hanhte tẽ teẽ Kraise, & mâ Nyesoa ăh Nyebẽ yu, nâ & minadẽ konâ mâ dimâ.

28. Nenh tẽ & wẽda tene nedẽ ẽh tutuẽ mâ, & wodao & muna, nenh & dăda & de ăh yu Mere huhudika, & peda nâ, Tădeă di ne, nenh & dẽ monh ne.

29. Tẽ & wânha te nẽnonh, hede & duda yẽ worẽworẽ, nenh & didao nâ mâ.

30. Nenh Jisũse yeda orănh ya pledonh, nẽma tẽnẽ Mata yẽdedao nâ, kenonh & te & nena.

31. Tẽ Juwẽ hono nenade nâ mâ kai biyo, oh tidade nâ woro kudi, tẽ oh yida Mere, & duda yẽ worẽworẽ, & wodade, hede oh kwẽda nâ mâ nâ, oh peda nâ, & mide wu-dida yẽ wedemâ.

32. Nenh tẽ Mere nyĩnenao tẽnẽ Jisũse nena, tẽ & yida nâ, hede & pinao nâ be honănh, & poda nâ yẽ nâ, KAA, ne neẽdẽ, nenh hede bebu yeẽ ko.

33. Nenh tẽ Jisũse yida nâ & weda, & kă Juwẽ no kw

nâ mâ hě, â krididade â suu kudi, nenh ěh něnenade nâ plâ wudi.

34. Nenh â poda nâ, tě ah poe nâ? Oh peda nâ yě nâ, KAA, di, mu ně yi.

35. Jisŭse weda.

36. Hede Juwě poda nâ, bah yi těně â nu â rowănena.

37. Nenh ohdo te poda nâ, ple nyebwe nănonh, hănă krada dăoh ăh yi yě, â yede ně wě, bă nuna nyebwe nâ nedě, kre â nah koda ne.

38. Ně ěh ka, Jisŭse kridida dĭ, â didade wudida yě. Ěh mâna bidiě nena, nenh siâ pěedao nâ winhě.

39. Jisŭse poda nâ, bah hao siâ nănonh. Nyănă â koda, â de ăh yu Mata, peda nâ yě nâ, KAA, â mi nonh pomă ti něnonh kě: kăre tě â koda, ěh nyenăyede hănh ně nedě.

40. Jisŭse poda nâ yě nâ, yeě monh lele, ně mâ, ne poe mo hanhte, nenh mie Nyesoa ăh te ăh yi boboa yimăě?

41. Hede oh hadao siâ, těně koă pědade. Nenh Jisŭse duda â yi yě, nenh â poda nâ, Buo, bisi monh ne, tě wănh na winh.

42. Nenh ne ibo ně ne, tě wănh na winh nâ, ti biyě: něma ko nyebo no oh nyĭnadě mo waa ăh ta, ne tio ně, tě oh na po ně hanhte kě, tě tědadě mo.

43. Nenh tě â wěda tene nedě eh tuě, â yaedade winh, â poda nâ, Lăzerŭse beh dide wo.

44. Nenh nyănă koda, â wodade, â swenh kă â be hě eh moěnena koohku ăh dăre nă: nenh â yibwa moěnena gĭse nă. Jisŭse poda no yě nâ, bah worěde nă, nenh bah tě nă nă.

45. Hede Juwě ohdo poplănde, hono didade Mere mâ, tě oh yida dene Jisŭse nuna, oh poda nă hanhte kě.

46. Něma ohdo te wodao, oh muna Făresibo mâ, nenh leleda no dene Jisŭse nuna.

47. Hede pristebo hwe, oh kâ Färesibo hě, oh kweda yibwa nâ, oh tida ěh sĭda, oh poda nâ, dě ne a nié dĭ? Ěmo nyâ nâ nedě, â ni seyănede peplände.

48. Nenh ba bâ nâ, nenh nyebo äh popleyinâ po nâ hanhte kě: nenh Romabo mi dimâ, nenh oh mu a bro kâ a dible hě nâ kbanh.

49. Nenh wa bae be donh, â nyĭne mâna Kaiäfäse, hânâ mâna priste hwě yedo donh nânonh biyo, â poda no yě nâ, ah ye dě ibo donh.

50. Nenh ah neh hiě ně wore mâ nâ, tě ěh nu hanh dě ko amo mâ, ěh mâ, nyebwe donh bâ ko, ko nyebo äh ta, nenh kre dako biyě oh nah hie bwĭ ne.

51. Nenh te ne nedě, â yedao ne ädui äh ta tu: něma tě â mâna priste hwě ko yedo nânonh biyo, â tida ne pröfeteka tě Jisüse mina komâ ko dako nânonh mâ;

52. Nenh ěh ye dako nânonh donh äh ta, něma tě â na kwe Nyesoa äh iru nonh oh bobwě, yibwa nâ, yĭ.

53. Nenh wodao nyenâyedo nânonh mâ, oh tuda ěh sĭda, ěh mâ, boh lada nâ äh ta.

54. Ně ěh ka Jisüse â neh bida Juwě nyenh, â neh nâna pebe, něma â woda tĕnonh, nenh â munade bro be kě, ěh kwanena wanh mâ nâ, kre oránh nâ oh dădeda Ifrem kě, nenh kre, â kâ â mânaoh hě, oh nenade.

55. Nenh Juwě äh Păsova äh ti kwana mâ: nenh nyebo ohdo poplände wodade wa ble biyě kě nâ, oh munade Jeruselĕm, oh hina Păsova äh ti nya, tě oh na hmlĕnena wadui.

56. Hede oh pĕnhna Jisüse nâ, nenh oh hlĭlĭda wadui nyenh nâ, tě oh nyĭnanade Nyesoa kai biyo, ple, hăne ah wore peě, ple â mi dibade mâ dimâ?

57. Nenh pristebo hwe oh kâ Färesibo hě, oh leleda nyebo, ěh mâ, nyâ bâ iboda tĕně â nenaoh, nenh bâ tâde-dao nyebo, tě oh na krâda nâ.

LU XII.

1. NENH tš ẽh nuna nyenăyede hmnhledonh eh sedade ple Păsova ăh ti munao nyĩnẽ, hede Jisũse didade Bẽte-ne, tẽne Lăzerũse nenade, hână koda, ă hada konă dĩ.

2. Kre oh pinhenade nă wide dibade; nenh Mata nina wa leyu dẽ: nẽma Lăzerũse mânia wa bae be, hono kă nă hẽ yada teble.

3. Hede Mere duda spaiknade dieprrudẽ ăh pau donh, henẽ peda wudi baka, nenh ă prruda nẽ Jisũse ăh bepĩple nă, nenh ă sĩnanena ă lu-hwinhnyaie ă bepĩple nă: nenh dieprrudẽ ăh sesenonh yididade kai nănonh biyo nă.

4. Hede ă manaă te donh, ă nyĩne mânia Judăse Īskă-reõte, Saimõn ăh yu, hână mina nă ă nyanhoh kwa po-mă, ă poda nă,

5. Dẽ ẽh ka, kre dieprrudẽ nẽ nedẽ ẽh ye pẽne ăh huba nẽ nă wore hmnh yẽ tšẽ, ẽh mue swẽnh-yiunh hnyie dĩ?

6. Te ne nedẽ ă tuda, ẽh yeda te ne po nă ă tida swẽnh-yiunh yimă; nẽma kăre ă mânia yidiă nena, ă blida blă kwa, ẽh kă teble ne peedade ne kudi nă hẽ, nẽ ẽh ta nonh.

7. Hede Jisũse poda nă, wo nă mă: ko na heha nye-năyedo idi ăh ta, nẽ ẽh ka, ă tudao dẽ nẽnonh.

8. Kăre swẽnh-yiunh no nemadẽ ahmonh mă ti biyẽ; nẽma mă yede ahmonh mă ne ti biyẽ.

9. Nenh Juwẽ ahdo poplănde iboda nẽ, tš ă nenade: nenh oh yedade di ko Jisũse donh ăh ta, nẽma tš oh na yida Lăzerũse yẽ, hână ă hada konă.

10. Nẽma pristebo hwe, hlada nẽ, ẽh mă, boh lada Lăzerũse yĩ;

11. Kăre ă te Juwẽ ohdo poplănde sedao no, nenh oh poda Jisũse hanhte kẽ.

12 Nenh nyenăyedo nă kwẽdao, nyebo ăhdo poplănde,

no oh dida dibade äh te kě, tě oh wánhna Jisuse ah be didao Jeruselēm,

13. Oh duda yonh powě, nenh oh muna nâ nya bēde-mâ, nenh oh yaedade winh, oh peda nâ, Hosāna; Īsreēle äh kīnh hânâ didi KAA äh nyīne mâ, bâ sēnhe.

14. Nenh tě Jisuse yida kāsera-bâdo, â nēnao nâ kě; tēnē ēh nu kīneēna,

15. Saiōn äh nyīnē yu, nah pi hwanonh: yi nah Kīnh dio, â neo kāsera-bâdo kě.

16. Te ne nedē â mânāoh eh neh yidoda ne nâ tedē kene nēma tě Jisuse äh te boaeda yi, hede ēh bidade no kudi tě te ne nedē kīneēna ko â ta, nenh tě oh nuna nâ de ne nenonh mâ nâ.

17. Nē ēh ka, nyebo no nēnao nâ mâ, tě â dāda Lāzeruse bâ wodade wudida kudi, â hada nâ konâ äh ta, no heyada ēh te kě nâ.

18. Ko dēnē nedē äh ta nyebo bēdeda nâ nya yī, ēh mâ, tě oh wánhna nē, nâ nuna seyānedē nēnonh.

19. Nē ēh ka Fāresibo hlīlidade wadui nyenēh nâ, ple ah neh yi nē, tě a dē, ne a ni tē ēh neh bē dēē? Ba yi, konâ äh popleyicā oh kwē nâ mâ nâ wē.

20. Nenh Grisewē te nēna no nyenēh, hono dida Nyesoa äh mâ-bede te kre dibade dida:

21. Nenonh didade Fīlīpe mâ, hânâ mânā Gālaili äh Bētseda pe, nenh oh idada nâ nâ, oh poda nâ, a idē Jisuse äh yiyē.

22. Fīlīpe dida, â leleda Āndru: nenh Āndru kâ Fīlīpe hē, no leleda Jisuse.

23. Jisuse tuda no gne, â peda nâ, ēh aua nyīnēo ne, tēne nyebwe äh Nyebē yu äh te mi yi boademâ.

24. Hanhte äh hanhte, ne ti ahmonh yē nâ, dē ah yēe, bēh yede huru bi, nenh bēh ye ko, nenh ēh donh nâ nēmaade: nēma bēh ko, nenh ēh pe bui peplānde.

25. Be nyâ be â nowăne â honhnonh, nenh â wanhewa ně ne; nenh be nyâ be â nyănh â honhnonh kre konâ ně nedě mâ, â tuwa ně tu, êh muwa konâ-se honhnonh kě yě.

26. Be nyâ be â po nâ â ni na winh, nenh bâ kwě mo mâ nâ; nenh be tēbe neo, kre na leyu mide nemâ yī: be nyâ be nâ yī na winh ni, nâ Buo mio tumâ.

27. Těti něnonh na suu kikleš nâ; nenh hăne be poe dĩ? Ple, be po nâ, Buo hao mo aua něnonh yie? ně êh te ne yě aua nănonh kě.

28. Buo boaš nah nyīne âh te yi. Hede winh wodade yeu, êh poda nâ, ne boašda êh te yi, nenh mi êh te yi boašmâ dĩ.

29. Nenh êh ka, nyono oh nyīnanao, oh wănhna ně, oh peda nâ, tēnh ně gmwěnhna: ohbe poda nâ, enje nâ hlīda nâ mâ.

30. Jisūse tuda no gne, â poda nâ, winh něnonh êh ye na ta dĩ, něma ko ah ta nonh, êh dio.

31. Tětīnēnonh konâ âh jūjeda âh ti nyīneo ne: tětīnēnonh konâ âh winh-kě-kââ midě hēmâ.

32. Nenh na nyebwe tu ne hēewadě bro mâ ne duewa yě, nenh gīdida nyebo âh popleyinâ dui yī.

33. (Tě â tuda tene nedě, kokwe âh kbudo be ne â mina komâ, ně â henhna nyīne.)

34. Nyebo tuda nâ gne, oh poda nâ, kre tedi kě, a wănhoně ne, êh mâ, tē Kraise němaa konâ ti biyě: nenh hăne nie dĩ, ne pe nâ, êh mâ, nyebwe âh Nyebe yu bâ duewa yě dĩ? Nyâ nâ mâš nyebwe âh Nyebe yu nănonh dĩ?

35. Hede Jisūse poda no yě nâ, wenh dēbwī ne nedě krenonh pebe teš nenedě ahmonh mâ. Bah nâ, tē ah te ah kâ pebe, heidě êh neh te ahmonh bidi: kâre nyâ bâ yi heidě ně, nenh â neh ibo tēně â mine.

36. Tě ah te ah kâ pebe, bah po pebe äh te hanhte kě, tě ah na nu pebe äh iru. Tene nedě Jisüse tuda, ple ä wodao, nenh ä hudidida no yi.

37. Něma banh seyănede peplände ä nuna no yě, oh neh poda nâ hanhte kě dĩ:

38. Tě pröfete Aiseäse äh winh ěh yadedao, hěně ä tida, ěh mâ, Kââ, nyâ poe winh nenonh a ya hanhte kě dĩ? nenh, nyâ be nâ yidoe Kââ äh kbenh-ne-sonh nâ dĩ?

39. Ně ěh ka, oh yeda ä te hanhte kě popoě wě dĩ, kâre Aiseäse peda nâ yĩ,

40. Â dâe wa yi ne, nenh ä yakra wa wore; wa yi eh neh te nâ ta, nenh ke wa wore eh neh te te kběnh-de, nenh eh neh te mâ hie, nenh ne te no penhyanh.

41. Tene nede Aiseäse tuda, tě ä yida ä te äh yi boboa, nenh ä tida ä te.

42. Něma hanhte kre bro-kâoh hwe nyenh, ohdo poplände poda nâ hanhte kě, něma tě oh pieda Făresibo äh hwanonh, kre oh yeda nâ wěnhne yě, oh neh tedade nâ sĭnegöge biyo hěe äh ta:

43. Kâre oh nowănena nyebo boh sěnhna nâ, ěh hinao Nyesoa bâ sěnhna no.

44. Jisüse yaedade winh, nenh ä poda nâ, be nyâ be po mo hanhte kě, nenh ěh ye mo donh ä ye hanhte kě po, něma nyânâ tědě mo, nânonh ä po hanhte yĩ.

45. Nenh be nyâ be yi mo, nenh ä yi nyânâ tědě mo ne yĩ.

46. Ne di ne tě na nu konâ äh pebe, nenh be nyâ be po mo hanhte kě, ä nah na heidě ne dĩ.

47. Nenh nyâ bâ wânh na winh, nenh bâ ye ne hanhte kě po, ye nâ jŭje pledonh: kâre yeda konâ äh jŭje te kě dĩ, něma tě na wada konâ.

48. Be nyâ be bla mo nâ, ä ye na winh yě krrě, nenh ä kâ nyanâ ä mi nâ jŭjemâ: winh ne tuě, ěh donh něnonh ne miwa nâ jŭjemâ, kre diebâde nyenâyedo idi.

49. Kåre yeao te dui åh ta ti; kåre Buo nå tēdadē mo, nå leleda mo te ne be poda, nenh te ne be tuda.

50. Nenh ibo ně ne, tē å tedē mã konå-se honhnonh åh tedē: ně ēh ka, be te be yi ti, tēně Buo poda mo yē, kre ni ēh tuē.

LU XIII.

1. NENH ple Påsova dibade åh ti munao nyīně, tē Jisūse iboda ne, ēh mã å aua nyīnenao ne, tē å minade konå mã womå, tē å na minade å Buo mã mumå, tē å nowānena ådui åh nyebo no nenade konå mã, å nowānena no nowā-ne å wodade konå mã.

2. Nenh tē oh wēda wide-dibade nå, (tē ku podade ně Judåse İskareōte, Saimōn åh yu, åh woro kudi, bā poda nå å nyānhoh kwa;)

3. Tē Jisūse iboda ně, tē å Buo tuda nå teble åh popleyinå kwa, nenh tē å wodade Nyesoa mã, nenh tē å minade Nyesoa mã yī;

4. Hede å wodao wide-dibade kē, nenh å poda å dāro tēdē, nenh å duda plē-daro, nenh å poda ně mã.

5. Hede å podade ni gyua kudi, å towana å mānaoh åh bepīple åh dieyeyēda nå, nenh å sīnēnena ne plēdāro ně å poda mã nå.

6. Hede å nyīnenao Saimōn Pitū mã: nenh Pitū poda nå yē nå, KÅÅ, ple mãh yedē na bepīple nå?

7. Jisūse tuda nå gne, å poda nå yē nå, dē ne ni, ye ně nå yido pledonh; něma miwa ně nå yidomå konå åh nya.

8. Pitū poda nå yē nå, nah yeda na bepīple ne idu-idu. Jisūse tuda nå gne, å poda nå, ne ye monh nå yeda, nenh yedē mo waa mã kå.

9. Saimōn Pitū poda nå yē nå, KÅÅ, ēh nah nu na be donh, něma na kwe yedi, na lu nenonh beh yeda nå wē.

10. Jisŭse poda nâ yě nâ, nyânâ plěe, bâ plě â bepiple, nenh â neh ida peplě dĩ, nĕma â wě hĩnĕ ne : nenh ah wě hĩnĕ nâ, nĕma ye nâ po ah popleyinâ nonh oh wě hĩnĕ nâ.

11. Kâre â iboda nĕ, nyânâ mina nâ â nyănhoh kwa pomâ : nĕ ěh ka â poda nâ, ah popleyinâ ah ye hĩnĕ nâ wě.

12. Kre ěh nuna, tĕ â wĕda wa bepiple âh dieyeyeda nâ, nenh tĕ â wĕda â dăro âh poe mâ, nenh tĕ â nĕnao dĩ, â poda no yě nâ, dĕnĕ nu ahmonh mâ, ah yidoe nĕ nâ ne ?

13. Ah dĕde mo Tădeâ kâ KĀâ hĕ ; nenh ěh tĕĕ nĕ-nonh ne ah ti ; kâre kre ne ne.

14. Nĕnh mâ nâ tĕĕ ah Tădeâ kâ KĀâ hĕ, tĕ yeda ah bepiple nâ, nenh ah blĕde yĕ bah yeda ah bino bepiple nâ yĩ.

15. Kâre tidĕ ne poe ahmonh, tĕ ah na nu dĕnĕ nu ahmonh mâ yĩ.

16. Hanhte âh hanhte, ne ti ahmonh yĕ nâ, leyu âh te, ěh neh hio â kĀâ âh te ; nenh nyânâ tĕede, â te neh hio nyânâ tĕede nâ âh te, yĩ.

17. Bah ibo te ne nedĕ, bah yi ne ni, nenh ah plĕ ble ne.

18. Ye ah popleyinâ nyĩne hĕnh : ibo nyono ne hade ne : nĕma tĕ Nyĕsoa kĩnedĕ âh winh eh na yadeo, nĕ ěh ta nonh, nyânâ â kâ mâ hĕ a di dibade, â du â beyĕkiye yĕ, â mu mo nĕ mâ hla.

19. Tĕ ěh ti yeo nyĩnĕ ne lele ahmonh ne donh-donh, bĕh nuiwa, ah munâ nĕ hanhte po, mâ nĕnao.

20. Hanhte âh hanhte ne ti ahmonh yĕ nâ, be nyâ krrĕ ěhnĕ nyânâ mide tĕmâ yĕ, nenh mâ nâ â krrĕ yĕ ; nenh nyânâ krrĕ mo yĕ, nenh nyânâ â tĕde mo, nĕnonh â krrĕ yĕ, yĩ.

21. Tĕ Jisŭse wĕde te ne nedĕ eh tuĕ mâ, â suu kikleda nâ, nenh â heyada no kĕ nâ, â poda nâ, hanhte âh hanhte.

ne ti ahmonh yě nâ, ah bae te donh mi mo na nyănhoh kwa pomâ.

22. Hede â mânah tēdedao mâ nâ, oh peda nyânâ â henhna nyîne âh kprě.

23. Nenh â mânâ te donh, nâ â Jisŭse nowănena nâ â tēdedao Jisŭse âh klinh kě.

24. Ně ěh ka Saimôn Pitŭ poda nâ kwa, tě â na yedada nâ nâ, nyânâ ěh mina numâ, â te â tida.

25. Hede nyânâ pēdao Jisŭse âh klinh wudě, poda nâ yě nâ, Kââ, nyâ neõo ?

26. Jisŭse tuda nâ gne, â poda nâ, nyânâ mie kla hnyimâ ne wěēde ěh dě wudi âh nyinyina mâ, nâ miěo nemâ. Nenh tě â podade kla dě wudi, â hnyina ně Judăse Īskăreõte, â mâ Saimõne âh yu.

27. Nenh tě â wēda kla âh didiě mâ, hede ku bidade nâ kudi. Hede Jisŭse poda nâ yě nâ, dõně po nâ beh nu, nu ně worěworě.

28. Nenh nyono yada teblě, wa bae te yeda ibo be dēně ěh ka, â tuda nâ teně nedě yě.

29. Kăre ohbe âh wore poda nâ, tě Judăse blīda blā kwa, ně ěh Jisŭse poda nâ yě nâ, beh tõ dene a mi idamâ ko dibade âh ta ; onh be pooh bâ hnyina dě de te.

30. Nenh tě â duda kla nenonh wonhdonh âh ta â wodade : nenh ěh nuna tâ.

31. Nenh tě â wodade, Jisŭse poda nâ, tětīnonh nyebwe âh Nyebě yu âh te boaě yi, nenh nâ boaě Nyesoā âh te yi yī.

32. Nenh bâ boaě Nyesoā âh te yi, nenh Nyesoā mī â te yi boaēmâ, ko âdui âh ta, nenh wonhdonh âh ta, â mī â te yi boaēmâ.

33. Hyeiru bwī aho, wenh dēbwī nonh te midě ahmonh mâ hinhmâ. Ah mi mo nâ pānhmâ : nenh tēně poda

Juwě yě, těne mide, ah nah dide ne ; kre ne peš ahmonh yě yĭ.

34. Tedě idaede ne hnyi ahmonh, ně mâ, bah nowăne ah bino ; těně nu ah nowănena kre bah nu ah bino be âh nowănena yĭ.

35. Dě ně nedě, ně nyebo âh popleyinâ mi ně idi ibo-mâ, tě ah teš na mânaoh, êh mâ, bah nowăne ah bino be.

36. Saimôn Pitũ poda nâ yě nâ, Kââ, tě mie dĩ ? Jisũse tuda nâ gne, â poda nâ, těně mide, nah kwě mo mâ ne pledonh ; něma mi mo kede nâ bâdemâ mu mo mâ kwě.

37. Pitũ poda nâ yě nâ, Kââ, dě êh mâ nah kwěě monh mâ ne donh-donh dĩ ? mi na honhnonh prumâ ko nah ta.

38. Jisũse tuda nâ gne, â poda nâ, nah honhnonh mu pru ko na taš ? Hanhte âh hanhte ne ti monh yě, koanh nah hĭdede ne, mu na te gade wenh tanh.

LU XIV.

1. An wore nah kikle nâ : bah po Nyesoa hanhte kě, nenh bah po mo hanhte kě yĭ.

2. Kre na Buo bli kai biyo, tina peplânde nede : běh ye nâ ne, nenh leleš ahmonh ne. Mi ne, tě na hmlêne těde nâ ko ahmonh mâ.

3. Nenh ne mu, ne hmlêne těde ko ahmonh mâ, nenh diwa li dĩ, tě na kbawade ahmonh dui mâ ; nenh těne minâo nemâ, tě ah newao yĭ.

4. Nenh těne mine, ah ibo ně, nenh ah ibo êh tide ne yĭ.

5. Tômăse poda nâ yě nâ, Kââ, a ye ibo těne mine, nenh hăne a mie êh tidě âh iboda numâ dĩ ?

6. Jisũse poda nâ yě nâ, mâ teš êh tidě, nenh mâ †

hanhte, nenh mã teš honhnonh yĩ: nyã neh di Buo mã, bã yeo mo didi.

7. Bah iboě mo, nenh ah iboě na Buo ne yĩ: nenh wo ti ně nedě kě, ah ibo nã ne, nenh ah yi nã ne, yĩ.

8. Fĩlĩpe poda nã yě nã, Kãã tãde amo Buo nãnonh, nenh ẽh mu mã wě.

9. Jisũse poda nã yě nã, ple seeda ne bidedade ahmonh nyenh, kre yea mo iboě, Fĩlĩpe? be nyã be yi mo, nenh ả yi Buo ne; nenh hãne niẽ ne pe nã, tãde amo Buo dĩ?

10. Ple neh po ně hanhte kě, tẽ nede Buo fẽ, nenh tẽ Buo nedě mo fẽ yĩ? winh ne ti ahmonh yě nã, neh tu ně ko dui ảh ta: nẽma Buo nã nedě mo fẽ, nãnonh ni nu-nude nenonh.

11. Bah po mo hanhte kě, ẽh mã tẽ nede Buo fẽ, nenh tẽ Buo nedě mo fẽ yĩ: onh, bah po mo hanhte kě ko nu-nude donh ne ni ảh ta.

12. Hanhte ảh hanhte nonh ne ti ahmonh yě, be nyã be po mo hanhte kě, nunude donh ne ni, nenonh ả mi numã yĩ; nenh ả mi nunude hwe numã eh muo dene nedě hi yĩ; kãre tẽ mide Buo mã ảh ta.

13. Nenh be dẽ be ah idawa ko na nyĩne ảh ta, ne minã numã, tẽ Buo ảh te ẽh na boadã yi ko ả Yu ảh ta.

14. Be dẽ be ne ah idadã ko na nyĩne ảh ta, nenh nunã ně ne.

15. Bah nowãne mo, nenh bah tu na tedi yimã.

16. Nenh mi Buo mã bedemã, nenh ả mu ahmonh wo-ro-kudi-tuã te hnyi, tẽ ả na nenãde ahmonh mã ti biyẽ;

17. Nã mã hanhte ảh Suu; hãnã konã nah krrẽwa yě ne, kãre ẽh nah yi nã, nenh ẽh ye nã ibo yĩ: nẽma ah ibo nã ne; kãre ả tindẽ ahmonh mã, nenh ả minãde ahmonh mã nemã.

18. Nah sedẽ ahmonh kwi-ĩka ne: midẽ ahmonh mã dimã.

19. Wenh mabo de ne sede, kre konâ nah yiwa mo ne dĩ; něma ah yi mo ne: kâre mâ ne konâ, ah minâ konâ nemâ yĩ.

20. Kre nyenâyedo nânonh idi, ah minâ ne ibomâ, tě nede na Buo fě, nenh tě ah nedě mo fě, nenh tě nede ahmonh fě yĩ.

21. Be nyâ be bli na tedi kwa, â yi ne yimâ ti, nânâ mâ nyânâ nowâne mo: nenh nyânâ nowâne mo, nânonh Buo mi nowânemâ, nenh mi nâ nowânemâ yĩ, nenh mi nâ dui yě tedemâ.

22. Judäse (ěh yeda ĩskäreöte,) nânâ poda nâ yě nâ, Kââ, hâne mie amo dui äh yě tede numâ, kre nah nu ně konâ mâ ne, dĩ?

23. Jisüse tuda nâ gne, â poda nâ yě nâ, be nyâ be nâ â nowâne mo, nenh â tu na winh yimâ: nenh na Buo mi nâ nowânemâ, nenh a mu nâ mâ dĩ, tě a na tio nâ mâ.

24. Be nyâ be ye mo nowâne, nenh â neh tu na winh yimâ: nenh winh ne ah wănh, ěh ye na winh, něma na Buo nâ tědě mo, â winh nonh.

25. Tene nedě ne tu ahmonh yě nâ, kâre mâ te â nedě ahmonh yě.

26. Něma woro-kudi-tuâ, hânâ mâ Gnekâ Suu, hânâ Buo midě na nyïne mâ těděmâ, nâ mi ahmonh teble äh popleyinâ tâdemâ, nenh â mide ahmonh teble äh popleyinâ kudi nâ pomâ, be te be ne tu ahmonh yě.

27. Plâ bleeda ne sedě ahmonh mâ, na plâ bleeda ne hnyi ahmonh: ěh ye těně konâ ni ahmonh ěh hnyie, ye ahmonh ěh hnyie nâ nu. Ah wore eh nah kikle ahmonh nâ, nenh eh nah pi hwanonh yĩ.

28. Ah wânhe ně ne, hâne ne poe ahmonh yě, ěh mâ, ne wodě ne, nenh miwa dimâ dĩ. Bah nowâneě mo, nenh äh ni ěh saunh, kâre mâ po nâ, mude Buo mâ mumâ: kâre Buo äh te boa yi eh hio na te.

29. Nenh tẽ ẽh yeeo nyĩnẽ, ne leleẽ ahmonh ne, bẽh tewao nyĩnẽ tẽ ah na powa nẽ hanhte kẽ.

30. Wede ti nẽnonh kẽ, nah tu ahmonh te peplãnde yẽ nã ne dĩ: kãre konã nã nedẽ ăh winh-kẽ-kãã didẽ ne, nenh kre ă yedẽ mo te dẽ mã kã.

31. Nẽma tẽ konã na ibo nẽ tẽ nowãne Buo ne; nenh tẽnẽ Buo nu na leleda, kre ne ni, nẽ ẽh ta nã dio. Bah du yẽ, ba wodẽdẽ.

LU XV.

1. Mã teẽ hanh wẽnaa ăh lulu, nenh na Buo mã ẽh yi-tuã.

2. Be babe be too mo fẽ nã ẽh ye bui po, nenh ă hao nẽ ne: nenh be babe be ẽh yi bui pe, nenh ă hmlẽnene ne nã, tẽ ẽh bui na bide kẽ.

3. Nenh winh ne tu ahmonh yẽ nã, eh hmlẽne ahmonh ne.

4. Bah kwẽo mo yi nã, tẽ na kwẽo ahmonh yi nã yĩ. Tẽnẽ babo ni, kre ẽh yede nẽ wẽ bẽh po bui ko ẽhdui ăh ta, nẽ mã, bẽh ye wẽnaa tu fẽ kwẽ donh; kre ah ka ne, ẽh mã bah yeo mo yi kwẽ.

5. Mã teẽ wẽnaa tu, ahmu teẽ ẽh babe: be nyã be ă kwẽo mo yi, nenh ne kwẽo nã yi, nenh nãnã ă mie bui peplãnde pomã: kãre ne yeo ahmonh mã ne, nenh ah yede dẽ ăh nuẽ wẽ.

6. Be nyã be yeo mo yi kwẽ, nenh ă poẽ wanh hwõnh babo yẽ, nenh ă mu yedõ; nenh nyebo te ne nã, oh ti ne tã nã, eh si.

7. Bah kwẽo mo yi nã, nenh na winh bẽh kwẽo ahmonh yi nã, be dẽ be ah po nã, ah idawa, nenh ẽh nuewa ne ko ahmonh mã.

8. Dene nedě eh mi na Buo äh te yi boaemâ, ěh mâ, bah yi bui eh de peplände pe: kre ah mi na mânaoh äh nuě numâ.

9. Těně Buo nu na nowănena, kre nu ah nowănena yĩ: bah nowănemaa mo yĩ.

10. Bah yi na tedi yimâ ti, nenh ah nemaa na nowănena, yě; těně ni ne ti na Buo äh tedi yimâ, nenh ne nemaa â nowănena yě, yĩ.

11. Te ne nedě, ne tu ahmonh yě nâ, tě na saunh ěh na nemaade ahmonh kudi, nenh tě ah saunh ěh na ho.

12. Dě něnonh ně mâ na tedě, ěh mâ, bah nowăne ah bino be, těně nu ah nowănena.

13. Nyâ äh nowănena yešo nowănena ně nedě hi, ěh mâ, nyâ äh be pru dui äh honhnonh ko â beyabo äh ta.

14. Dene ne lele ahmonh, bah yi ne ni, nenh hede ah mâ na beyabo nonh.

15. Wodě ti něnonh kě, neh dăde ahmonh leyiru; kăre leyu neh ibo dăně â kââ ni: nĕma ne dĕde ahmonh beyabo: kăre te äh popleyinâ ne wănhde Buo mâ nâ, ne yidoě ahmonh ne nâ ne wě.

16. Ah yede mo ha, nĕma mâ hade ahmonh, nenh mâ hla ahmonh, tě ah na mu, nenh tě ah na po bui, nenh tě ah bui eh na nemaao: be dĕ be ah idadewa Buo, ko mâ nyĭne äh ta, tě â na hnyinâ ahmonh ne mâ.

17. Te ne nedě ne lele ahmonh, tě ah na nowăne ah bino be.

18. Konâ bâ nyănh ahmonh, nenh ah ibo ně ne, mâ tedě ěh nyĕnhna, ple ěh nyĕnhna ahmonh.

19. Bah mâě konâ äh nyebo, nenh konâ nowăne âdui äh nyebo ne: nĕma kăre tě ah ye konâ äh nyebo, nenh kăre tě ne hadade ahmonh konâ äh nyebo nyenĥ, ně ěh ta nonh konâ nyĕnh ahmonh.

20. Winĥ ne tuda ahmonh yě, beh nede ahmonĥ '

nâ, êh mâ, leyu âh te âh yi-boboa, êh neh hio â kââ âh te. Tê oh nu mo ka kuku, nenh oh mi ahmonh ka kuku numâ yî; boh yida na winh yimâ ti, nenh oh mi ah winh yimâ tumâ yî.

21 Nêma de nenonh âh popleyinâ, oh mi ahmonh mâ nâ numâ ko na nyîne âh ta, kâre tê oh ye nyânâ tēdadē mo ibo âh ta.

22. Ne yedadē no mâ di, nenh ne yeda no mâ hli, nenh hede oh yeō te kâ: nêma tinu kê oh yiē gne tuda kâ ko wa dē kuku âh ta.

23. Be nyâ be â nyēnh mo, nenh â nyānh Buo ne yî.

24. Nunude ne nyâ te yea ni, ne yeēdē no nyenēh nune, nenh oh yedao te kâ: nêma tinu kê, oh yi kâ Buo hē amo ne, nenh oh nyēnh amo.

25. Nêma kre êh neē, tê winh nē neo wa tedi âh kinedē kê, êh na yadeo, êh mâ, oh nyānhna mo putuputuka.

26. Nêma Wore-kudi-nâ-tuâ bâ diwa, hânâ minâdē ahmonh mâ tēmâ, â minâde Buo mâ womâ, hânâ mâ hanhte âh Suu, â wode Buo mâ, nâ minâ na te kê nâ heyamâ:

27. Nenh ah minâ na te kê nâ heyamâ yî, kâre ah ne-maadē mo mâ wode êh hurutuda mâ.

LU XVI.

1. Tê ne nedē ne tu ahmonh yē, ah wore eh neh tewa nâ këne, ah neh tewa krrē lî nâ kba.

2. Oh mide ahmonh sînegōge biyo nâ hamâ: nenh êh ti diwao nyînemâ, nyânâ mi ahmonh lamâ, nenh â woro mu nâ pomâ, Nyesoa âh woro nâ ni.

3. Nenh de ne nedē ne oh mi ahmonh mâ nâ numâ, kâre oh yea kâ Buo hē amo iboē.

4. Nĕma te ne nedĕ ne leleĕ ahmonh, eh ti beh nyĭne-wao, ĕh mude ahmonh wudi nā bi, ĕh mā, tĕ leleda ahmonh eh te ne. Nenh te ne nedĕ yeda ahmonh lele tedĕ kene, kāre nenade ahmonh mā āh ta.

5. Nĕma ti nĕnonh nyānā ā tĕdadĕ mo, nā mā ne mude; kre ah bae te neh yeda mo nā, tĕ mie?

6. Nĕma te ne po nā, ne lele ahmonh te ne nedĕ, nĕ ĕh ware nĕ yidio ah wore kĕ nā.

7. Nĕma hanhte ne lele ahmonh, ĕh nu hanh dĕ ko ahmonh mā, be wodĕdĕ: kāre ne yedĕdĕ wo, nenh Worokudi-nā-tuā, ā yedĕ ahmonh mā di; nĕma ne wodĕ, nenh midĕ nā ahmonh mā tĕmā.

8. Nenh bā di, ā minā konā āh kbŭne kukwi āh te kĕ nā heyamā, nenh ko hanh kbŭne āh ta yini, nenh jŭjeda āh ta yini, yĭ:

9. Ko wa kbŭne kukwi ne oh ni eh ta, kāre tĕ oh ye mo hanhte kĕ po āh ta;

10. Nenh ko hanh kbŭne āh ta, kāre tĕ mide Buo mā, nenh tĕ ah nah yiwa mo ne āh ta;

11. Nenh ko jŭjeda āh ta, kāre konā nĕnonh āh winhkāā ā jŭjeĕ ne.

12. Ne te ne kā te peplānde be tu ahmonh ne mo yĕ, nĕma ah wore eh yede eh iboda wĕ pledonh.

13. Nĕma hanhte āh Suu bā di, ā mi ahmonh hanhte āh popleyinā āh tide nāemā: kāre ā donh ā nah hliđāo ādui āh ta ne: nĕma te ne ā minā wānhmā, nenonh ā minā tumā: nenh ā mi ahmonh te ne mi dimā tādēmā.

14. Nā minā na te yi boaēmā; kāre te ne ā mināde mo mā dumā, nenonh ā minā ahmonh tādēmā.

15. Teble eh popleyinā ne Buo kā, mā kā ne: nĕ ĕh ka mā poe nā, nĕ mā, ā mide mo te mā dumā, nenh ā muwa ne ahmonh tāde.

16. Wenh dĕbwĭ ne sede, nenh kre ah nah yi mĕ

nenh wenh dëbwĩ be dĩ, nenh ah muwa mo yi, kãre tẽ midẽ Buo mã ăh ta.

17. Hede ă mãnaoh hlĩdedade wadui nyenh nă, te be ne neẽdẽ dẽ, ă tu amo yẽ dĩ, ẽh mã, wenh dëbwĩ ne sedẽ, nenh kre ah nah yi mo ne: nenh beh kba wenh dëbwĩ be dĩ, nenh ah muwa mo yi: nenh, ẽh mã, kãre midẽ Buo mã ăh ta dĩ?

18. Nẽ ẽh ka, oh poda nă, te be ne nedẽ ă tiẽ dĩ, ẽh mã, wenh dëbwĩ dĩ? A ye ibo te ne ă pe.

19. Nenh Jisũse iboda ne, tẽ oh idẽda ă dieyeyeda nă, nenh ă poda nõ yẽ nă, ple ah yeyedẽde ahđui nyenh nă, tene tuẽ ăh ta, ẽh mã, wenh dëbwĩ ne sedẽ, nenh kre ah nah yi mō ne: nenh wenh dëbwĩ be dĩ, nenh ah muwa mo yĩ?

20. Hanhte ăh hanhte, ne ti ahmonh yẽ, ah mi wemă, ah mu hinh, nẽma konă mi saunh numă: nenh ware mi ahmonh numă, nẽma ah ware miwa saunh pledemă.

21. Nyĩnẽ bă yi yăro pe, ware ni nă ne, kãre tẽ ă aua nyĩnẽo ne ăh ta: nẽma bă kăẽ yu, ă neh hie ă swẽnh yiẽ wore mã nă dĩ, kãre ă saunh ne ă ni, tẽ nyebẽ yu kăẽdẽ konă mã ăh ta.

22. Nenh kre nẽ neẽ, ware ni ahmonh ti nẽnonh kẽ yĩ: nẽma miwa ahmonh yimă dĩ, nenh ah wore muwa saunh nu, nenh ah saunh nẽnonh, nyă nah hawa ahmonh nẽ kwa ne dĩ.

23. Nenh nyenăyedo nănonh idi, ah nah idadewa mo dẽ dĩ ne. Hanhte ăh hanhte, ne ti ahmonh yẽ, be dẽ be ah idadewa Buo ko na nyĩne ăh ta, nenh ă hnyiwa ahmonh nẽ ne.

24. Ah yea na nyĩne dẽ idẽde pledonh: bah ida, tẽ ah na yi nẽ, nenh tẽ ah saunh ẽh na wẽde yẽ nă.

25. Te ne nedẽ dade nonh ne podede ne kudi, ne tu ahmonh ne mã yẽ: nẽma kre ẽh ti dio ne tẽne nah po-

dewa ahmonh dade yě ne dĩ, něma mi ahmonh Buo āh te kě nā heyamā hanhka.

26. Kre nyenāyedo nānonh idi, na nyīne ne ah miwa idademā: nenh ye nā po, mi Buo bademā ko ah ta:

27. Kāre Buo āh nyebwe tu nowāne ahmonh ne, kāre ah nowāne mo, nenh kāre tē ah po ně hanhte kě, ēh mā, tē wodade Nyesoa mā āh ta.

28. Ne wodade Buo mā, nenh ne didē konā mā: nenh dĩ, ne sedē konā, nenh mīde Buo mā.

29. Ā mānaoh poda nā yě nā, yio, ti něnonh kě, māh te ā pebeē nah winh nā, neh poē dade dĩ.

30. Ti něnonh kě a iboē ně ne, tē ibo teble ah popleyi-nā, nenh neh ida nyā bā ida monh te dē nā dĩ: dē ně nedē a pede ně hanhte idi, tē wodade Nyesoa mā.

31. Jisuse tuda no gne, ā poda nā, ple tinu kě ah pe ne hanhte?

32. Bah yi, ēh aua dio ne, nenh ēh nyīnē ne yī, tē ah mi yibwa nā bobēnhmā, ah popleyinā ah mi ah bli nā munemā, nenh ah mūnāo mo donh se: něma dĩ, ēh neh nu mā donh ne nah seowa ne yi, kāre tē Buo neo mo mā āh ta.

33. Te ne nedē ne tu ahmonh yě nā, tē na blee ah plē. Kre konā mā, ah midē swēnh yimā: něma bah po ah wore kbenh ne; ne seya konā ne.

LU XVII.

1. Jisuse tuda te ne nedē, nenh hede ā worada ā yi yeu, nenh ā poda nā, Buo, ēh aua nyīnēo ne; boaē mah Yu āh te yi, tē nah Yu na boaē nah te yi yī:

2. Tēnē nu nā ēh kbenh āh hnyie, ēh mā, bā kā dēwē āh popleyinā winh kě nā, tē ā na hnyi nyono hnyi nā konā-se honhnonh.

3. Nenh dẽ nõ nedẽ nõ mã konã-se honhnonh, ẽh mã, boh mu monh ibo, mãh nã teẽ hanh Nyesoa donh, ả kã Jisũs Kraise hẽ, hãnã tẽdadẽ.

4. Ne boaẽ nah te yi kre konã mã : konhwa ne hnyina mo, be nuna, ne wẽ nõ mã.

5. Nenh ti nõnonh kẽ O Buo, nah nyebwe tu nonh bả boaẽ na te yi, tẽnẽ na te ảh yi boboa, kãdade monh mã nena pledonh konã nuena.

6. Ne heya nyebo no hadade konã mã, ne hnyina mo, nah nyĩne ảh te kẽ nã : mãh kãda no, nenh ne hnyina mo no mã : nenh oh tu nah winh yimã.

7. Ti nõnonh kẽ, oh iboẽ nõ, teble ảh popleyinã ne hnyina mo, kre eh kwẽo monh yi nã.

8. Kãre winh ảh popleyinã ne tãdeda mo, ne tãde no ne yĩ; nenh oh krrẽ ne yẽ nã, nenh oh ibo nõ tẽẽ, tẽ wodade monh mã, nenh oh po nõ hanhte kẽ, ẽh mã, tẽ tẽdadẽ mo.

9. Ne bede ko wa ta : neh bede ko konã ảh nyebo ảh ta, nẽma ko nyono hnyie mo ảh ta; kãre mãh kã no.

10. Nenh nyono oh popleyinã ne kã; mãh kã no, nenh nyono ne kã, mã kã no; nenh nononh boaẽ na te yi.

11. Nenh ti nõnonh yedẽ konã mã ne dĩ, nẽma nyo nononh no nedẽ konã mã, nenh ne dide monh mã. Gnekã Buo, nyono ne hnyie mo, tumaa no yimã, nenh nah nyĩne ảh te bẽh nede no kudi, tẽ oh na nu kburu donh, tẽnẽ a ne.

12. Tẽ nenade no mã kre konã mã, ne tida no yimã, ne nu nah nyĩne ẽh te nenade no kudi nã : nyono hnyina mo, nononh ne tu yimã, nenh wa dã te ye wanh, nẽma nye-laã ảh nyebẽ yu donh nonh; tẽ Nyesoa ảh kĩnedẽ ảh winh eh na yadeo.

13. Nenh ti nõnonh, ne dide monh mã : nenh te ne nedẽ, ne tudẽ konã mã, tẽ na saunh ẽh na wẽde yẽ nã no nyenh.

14. Ne tãde no nah winh ne : nenh konã nyãnh no ne, kãre oh yedě konã nyebo nyenh kã, tẽně nu kre yedě konã mã kã, yĩ.

15. Neh bede ẽh mã beh mudě no konã mã ha ăh ta, nẽma tẽ na hao no dẽ kuku fẽ nã ăh ta nonh.

16. Oh yede konã ăh nyebo nyenh kã, tẽně nu kre yede konã ăh nyebo nyenh kã.

17. Nu nah hanhte bẽh wẽ no hĩnẽ : nah winh ẽh mã hanhte nonh.

18. Tẽně nu, ne tẽdadě mo konã mã, kre ne nu, ne tẽdẽ no konã mã yĩ.

19. Nenh ko wa ta nonh, ne hade dui gnekã-ka, tẽ hanhte ẽh na nu no, oh na kã gne yĩ.

20. Nenh ye bede ko nyono nedě oh donh ăh ta, nẽma nyono wa winh mi numã, oh mi mo hanhte kẽ pomã, no oh ta yini nonh yĩ ;

21. Tẽ oh popleyinã oh na nu donh ; tẽně nu, Buo ne nedě mo mã, nenh ne nede monh mã yĩ, kre bẽh nu, boh nede amo mã, tẽ oh na nu kburu donh : tẽ konã na po nẽ hanhte kẽ, tẽ tẽdadě mo.

22. Nenh te ăh yi boboa ne hnyina mo, nẽ ne hnyi no : tẽ oh na nu donh, tẽně a nu, a nu donh yĩ :

23. Mã bã nede no mã, nenh beh nedě mo mã, tẽ oh na wẽde yẽ nã, oh mu donh nu tẽđ : nenh tẽ konã na ibo nẽ tẽ tẽdadě mo, nenh ẽh mã tẽně nu na nowãnena, kre nu wa nowãnena yĩ.

24. Buo, idě nẽ ne, ẽh mã, nyono hnyina mo, tẽne minade, kre boh nenãde yĩ ; tẽ oh yi na te ăh yi boboa ne hnyina mo : kãre nowãnena mo ple konã ăh nuina tuieda huru.

25. O hanh Buo, konã oh yea monh ibođ : nẽma mã ibo monh, nenh nyono nononh ibo nẽ, nẽ mã, tẽ tẽdadě mo.

26. Nenh ne heya no nah nyĩne ăh te kẽ nã, nenh

ěh te kě nâ heyamâ dĩ: tě nowănena ne nowănena, ěh na neo no mâ, nenh tě na neo no mâ yĩ.

LU XVIII.

1. Tě Jisŭse wěda winh nedě eh tuě mâ, hede â kâ â mânaoh hě, oh wodao, nenh oh tana nibwĩ Kidrŏn kě, těne kburo nenade, nenh â kâ â mânaoh hě, oh padade nâ kudi.

2. Nenh Judăse, hânâ poda nâ â nyănhoh kwa, â iboda těde nĕnonh ne, yĩ: kâre ti peplănde Jisŭse kâ â mânaoh hě, oh minade nâ.

3. Nenh hede Judăse dŭda nyebo kpanh kâ hăbetebo hě, kre pristebo kâ Făresibo hě mâ, nenh oh munade, oh kbada mlantedia kâ tedia hě, nenh wa tanh-teble yini, tidě idi.

4. Nenh tě Jisŭse iboda te eh popleyinâ, ne eh mina nâ lu nâ bimâ, â muna no nya mwainemâ, neh â poda no yě nâ, nyâ ah pĕnhě nâ?

5. Oh tuda nâ gne, oh poda nâ, Jisŭse, nâ wode Năzerĕte. Jisŭse poda no yě nâ, mâ nâ. Nenh Judăse hânâ poda nâ â nyănhoh kwa, â nyĭnanao no nyenh yĩ.

6. Nenh tě â poda no yě nâ, mâ nâ, hede wonhdonh ăh ta oh munena kě, nenh oh pinao bro mâ nâ.

7. Hede â yedada no nâ dĩ, nyâ ah pĕnhě nâ? Nenh oh poda nâ, Jisŭse, nâ wode Năzerĕte.

8. Jisŭse tuda no gne, â poda nâ, leleě ahmonh ne dĩ, mâ neő: nenh bah yie mo nâ pĕnh, bah wo nyo no nedě mâ, boh mu wa těde nâ:

9. Tě winh ne â tuda, eh na yadedao, eh mâ, nyono hnyina mo yea wa dâ te donh wanhe.

10. Hede Saimŏn Pitŭ tě pliye nenade nâ kwa, â ha-

dade ně kpõnh, nenh â hlada ně priste hwě äh leyu, â ktyědao â dida noanh. Leyu nânonh, â nyïne mâna Mälküse.

11. Hede Jisüse poda Pitü yě nâ, nyïnade nah pliye kpõnh : ple dëñě ěh kâbo Buo hnyi mo be na, nah na ně ?

12. Hede nyebo kpanh kâ wa beyâ hě, nenh Juwě äh hâbetebo yini, oh krâda Jisüse, oh moanena nâ.

13. Nenh oh kbadade nâ Änäse mâ tedě kene ; kâre nâ mâna Kaiäfäse, hânâ mâ priste hwě ko yedo nânonh biyo, äh boâ nena.

14. Nenh Kaiäfäse nânonh, nânonh â leleda Juwě tě ěh mâna hanh dě, nyebwe donh bâ koda ko nyebo äh ta.

15. Nenh Saimõn Pitü kwěda Jisüse mâ, â kâ mânaâ te hě : nenh priste hwě iboda mânaâ nânonh, nenh â kwěda Jisüse mâ kre priste hwě äh kai hwě biyo.

16. Nēma Pitü nyīnanao diyě äh hwaidi. Nenh mânaâ hânâ priste hwě iboda, â wodade, nenh â hlīda nyīnē nâ tida meyu yimâ, nenh â paeda Pitü nāble.

17. Nenh nyīnē hya nâ, â tida meyu yimâ, â poda Pitü yě nâ, ple ye nyebwe nâ nedě äh mânaâ te enh ? Ä poda nâ, ye â mânaâ te.

18. Nenh leyiru oh kâ hâbetebo hě, hono twena na, oh nyīnanao ; kâre ěh mâna khě nyenäyedo nena : nenh oh wena ně : nenh Pitü nyīnanao no mâ, nenh â wena ně yī.

19. Nenh hede priste hwě yedada Jisüse nâ â mânaoh kâ â tâdede hě äh te nâ.

20. Jisüse tuda nâ gne, ne brěda winh nâ, ne hlīda konâ äh nyebo mâ nâ ; ti biyě nâ, ne tâde nyebo kre sīnegōge kâ tēmpel biyo hě, tēne Juwě mide nâ ; nenh yea te ti huhudika.

21. Dě ěh mo ne yeda nâ dĩ ? nyono wānh na winh, no beh yeda nâ te ne ne tu no yě, nâ : oh ibo ne te ne ne tuda.

22. Nenh tẽ & tuda te ne nedẽ, hâbetebo no nyĩnanao, wa bae te & hlada Jisũse kbanh, & poda nã, ple kre ni priste hwẽ &h gne tutuẽ, enh ?

23. Jisũse tuda nã gne, & poda nã, ne tu te krenh, nenh heya mo kẽ nã : nẽma ne tu hanhte, dẽ ẽh ne hla mo dẽ de ?

24. Nenh tẽ oh moanena nã, Ănãse tẽdade nã priste hwẽ Kaiăfãse mã.

25. Nenh Saimõn Pitũ nyĩnana, & wena na. Nẽ ẽh ka, oh poda nã yẽ nã, ple mãh & mãnaã te nonhẽ dĩ ? Ă gadede, nenh & poda nã, ye & mãnaã.

26. Nenh priste hwẽ &h leyu &h dã te, (hãnã &h bebu &h noanh Pitũ ktyẽdao,) nãnonh peda nã, ple yedade monh nã mã yi, kre kburo, enh ?

27. Hede Pitũ gadede dĩ : nenh wonhdonh &h ta koanh hĩdeda ne.

28. Hede oh hadade Jisũse Kaiăfãse mã, oh kbadade nã te-hla-kai biyo : ẽh mãna nyenãiru sesẽnẽ nenaõ ; nenh wa nyebwe tu oh yedade te-hla-kai biyo pa, oh neh teda wadui kainhe lu nã po ; nẽma tẽ oh na dida Pãsova &h ta.

29. Hede Pailete bidade no mã diyẽ, nenh & poda nã, te bẽẽ nonh ah yẽẽ nyãnã nãnonh dĩ ?

30. Oh tuda nã gne, oh poda nã, bã yeda te wora, nenh a yedẽ monh nã mã ya.

31. Hede Pailete poda nã yẽ nã, bah kba nã, nenh bah hla & te &h tedi &h ka. Juwẽ poda nã yẽ nã, a ye tedi kã, ba la nyã :

32. Tẽ Jisũse &h winh nẽ & tuda, ẽh na yadedao, tẽ & hlĩda nẽ, ẽh mã, kokwe &h kbudo be & mina komã.

33. Hede Pailete padade te-hla-kai biyo dĩ, nenh & dãda Jisũse, nenh & poda nã yẽ nã, ple mãh nã tẽ Juwẽ &h kĩnhẽ ?

34. Jisüse tuda nâ gne, â poda nâ, ple te ne nedě dui
 âh ta ne tio, henh nyebo te lele monh na te?

35. Pailete tuda nâ gne, â poda nâ, ple, mâ Jupe nonh?
 Êmo dui âh dako, oh kâ pristebo hwe hě, nononh tu
 monh mo kwa: ple dě ne nuě dī?

36. Jisüse tuda nâ gne, â poda nâ, na dible ěh ye konâ
 nâ nedě âh dible yě wo: běh woě konâ âh dible yě, nenh
 hede na leyiru hwănhě ne, neh teě Juwě kwa tuie: nĕma
 na dible yedědě wo.

37. Nĕ ěh ka Pailete poda nâ yě nâ, mae kĭnhě? Ji-
 süse tuda nâ gne, â poda nâ, mäh po nâ, mâ mâ kĭnh.
 Nĕ ěh ta nonh kăĕo, nenh nĕ ěh ta nonh ne didadě konâ
 mâ, nĕ mâ, tĕ na heya hanhte âh te kĕ nâ. Be nyânâ â
 kăo hanhte yĭ, nenh â wănh na winh ne.

38. Pailete poda nâ yě nâ, dĕ mae hanhte dĭ? Nenh
 tĕ â tuda te ne nedě, hede â wodade, â munade Juwě mâ
 dĭ, nenh â poda no yě nâ, ye nâ te fĕ yi idu-idu.

39. Nĕma ah kâ kbüne dĕ te, bĕh nu Păsova âh ti, ne
 tĕe ahmonh nyebwe nâ; nenh ple ah idĕ mo be tĕe ah-
 monh Juwě âh kĭnh nâ?

40. Hede oh popleyinâ hada hedĕ dĭ, oh peda nâ, ěh
 nah nu nyebwe nâ nedě, nĕma Bărbăse beh tĕe amo nâ.
 Nenh Bărbăse nănonh, â mâna kpumnhuâ nĕnao.

LU XIX.

1. NĒNH, nĕ ěh Pailete nâ kbada Jisüse, â bida nâ.

2. Nenh sedibo hlada wi âh krau, nenh oh tuda nâ lu,
 nenh oh poda nâ bidâ rauro,

3. Nenh oh poda nâ, Nahwio, Juwě âh Kĭnh! nenh oh
 bideda nâ kbenh.

4. Nĕ ěh ka Pailete wodade dĭ, nenh â poda no yě nâ

bah yi, ne yade nâ ahmonh mâ, tẽ ah na ibo nẽ, tẽ ye nâ te fẽ yi.

5. Hede Jisũse wodade, â tuda wi âh krau lu, nenh â poda bidâ rauro. Nenh Pailete poda no yẽ nâ, bah yi ah nyebwe nâ nedẽ!

6. Ne êh ka, tẽ pristebo hwe kâ hâbetebo hẽ, yida nâ, oh hada hedẽ, oh peda nâ, krusefaie nâ, krusefaie nâ. Pailete poda no yẽ nâ, bah du nâ, bah krusefaie nâ : kâre na nyebwe tu yeo nâ te fẽ yi.

7. Juwẽ tuda nâ gne, oh poda nâ, a kâ tedẽ, nenh tẽnẽ â peẽ â blẽde ne yẽ bâ ko, kâre â nu âdui Nyesoa âh Nyebẽ yu mâ âh ta.

8. Nenh tẽ Pailete wânghna winh nẽnonh, êh podeda â hwanonh kẽ dĩ;

9. Nenh â padade te-hla-kai biyo dĩ, nenh â poda Jisũse yẽ nâ, tẽ woẽ dĩ? Nẽma Jisũse yeda nâ gne tu.

10. Nẽ êh Pailete nâ poda nâ yẽ nâ, ple neh du mo nyineẽ dĩ? Ye ne ibo, tẽ ne wẽde be krusefaie monh, nenh ne wẽde be tẽ monh nâ yĩ dĩ?

11. Jisũse tuda nâ gne, yede na dẽ dĩ âh mâ nunuẽ wẽ idu-idu, bẽh yede yeu wo, bẽh ye monh hnyie donh : nẽ êh ta nonh, nyânâ po mo monh kwa, â dẽ kranh âh nu-nuẽ hio nâ.

12. Nenh wodao ti nẽnonh mâ, Pailete pẽnghna â dietetẽ mâ : nẽma Juwẽ hẽda hedẽ, oh peda nâ, ne tẽ nyebwe nânnonh nâ, nenh ye Siza âh mâ gmwẽnghẽâ : be nyâ be â nu âdui kĩnh mâ, nenh Siza nâ â kpẽde nẽ yẽ.

13. Nẽ êh ka, tẽ Pailete wânghna winh ne nedẽ, hede â weedade Jisũse diyẽ, nenh â nena te-hla kẽnẽdẽ kẽ, hẽnẽ oh dẽde Pevmẽnte, nẽma bẽh nu Hibru winh oh ni Gâbâta.

14. Nenh êh mâna Pãsova âh diehmlẽne ti nena, êh

nuna aue hmnledonh äh aua idi: nenh ä poda Juwě yě nâ, bah yi ah Kĩnh!

15. Něma oh hada hedě, oh poda nâ, kba nâ, kba nâ, krusefaie nâ. Pailete poda no yě nâ, ple, be krusefai ah Kĩnh? Pristebo hwe tuda nâ gne, oh poda nâ, a ye kĩnh te kâ, něma Siza donh.

16. Ně ěh ka, ä podade nâ no kwa, tě oh na krusefaieda nâ. Nenh oh duda Jisüse, nenh oh kbada nâ.

17. Nenh ä yida ä krâse blĩ, ä wodade, ä munade těde ně oh děde dě-lu-kprâä äh těde, hěně běh nu Hibru winh, oh děde Gölgota:

18. Kre tě něnonh oh krusefaieda nâ, ä kâ seya nyebo te sňnh hě, oh nena nâ wae mâ nâ, nenh Jisüse něňao no heidi.

19. Nenh Pailete kĩněna ä nyĩne, nenh ä mâna ně krâse, fě. Nenh děně ä kĩněna, něně mâ, JISŮS NÂ WODE NÄZERĚTE, Ä MÂ JUWĚ ÄH KĨNH.

20. Nenh kĩnedě ně nedě, ně Juwě ohdo poplände hĩdeda: kâre těde ně Jisüse krusefaiědao, ěh kwanena oranh mâ nâ: nenh oh kĩněna ně Hibru winh, nenh Grike kâ Lätĩne winh hě yini.

21. Hede Juwě äh pristebo hwe poda Pailete yě nâ, nah kĩně ně ne, ěh mâ, nâ mâ Juwě äh Kĩnh; něma nâ poda nâ, ěh mâ, ä mâna Juwě äh Kĩnh, ně beh kĩně.

22. Pailete tuda no gne, ä poda nâ, děně ne kĩněš, něně ne kĩně.

23. Hede tě sedibo krusefaida Jisüse, oh duda ä raure, nenh oh nuna eh kbudi hănh, sedibo biyě oh kbada eh wae nâ; nenh ä kâdâ yini: nenh kâdâ něnonh ěh yeda yě nâ kokwěda kâ, něma oh hladedao ně ne, wodade ä lu idi, běh didade honanh wě.

24. Ně ěh ka, oh poda wadui nyenh nâ, ěh mâ, a nah kĩna ně, něma ba podě ně tyo kě, be nyânâ mi ně kâmâ

tě Nyesoa äh kinedě äh winh ěh na yadedao, tě ěh po nâ, oh grädeda na raure ohdui nâ, nenh oh podeda na kädä tyo kě. Ně ěh ka, sedibo nuna de nenonh.

25. Nenh Jisüse äh de, kâ ä de äh de äh yu hě, oh nyinanao kräse waa, nenh Kliopäse äh nyinė Mere yidi, ä kâ Mere Mägdeline hě.

26. Ně ěh ka, tě Jisüse yida ä de kâ ä mânia, hânâ ä nowänena, hě, oh nyinanao, ä poda ä de yě nâ, Nyinė, yi nah yu!

27. Nenh ä poda mânia nānonh yě nâ yī, Yi, de! Nenh wodao aua nēnonh idi, mânia nānonh kbadade nâ adui äh bli kai biyo.

28. Wodao dene nedě mâ, käre tě Jisüse iboda ne, ěh mâ teble äh popleyinâ wěda mâ, tě Nyesoa kinedě äh winh ěh na yadedao, ä poda nâ ni-na-to ni mo ne.

29. Nenh dě dĩ te nena, vīnega yididade nâ kudi, oh tudao ně: nenh oh podade spünje vīnega mâ, oh nyinėnao ně hīsūpe idi, nenh oh podade ně nâ wunâ.

30. Nenh tě Jisüse tēna vīnega wunâ, hede ä poda nâ, ěh wēmâ: nenh ä poda lu, nenh ä nyīnenade.

31. Nenh käre ěh mânia diehmlēne nyenāyedo nena äh ta, kooh-kwi eh neh teda kräse idi pēde, ěh neh teda sãbäte nyenāyedo kě yě, (käre nyenāyedo nānonh ěh mânia nyenāyedo hwě nena,) ně ěh ka Juwě bēdeda Pailete nâ, wa be, beh gīdēda, nenh tě oh na hēdao.

32. Hede sedibo didao, oh gīdada tedě nyebwe äh be, ä kâ ä bae, nâ ä krusefaieda nâ mâ, hě.

33. Nēma tě oh nyīnēnao Jisüse mâ, nenh tě oh yida ně ä koda ne, oh yeda ä be gīda:

34. Nēma sedibe te nyīnanao nâ diye waa, nenh wonhdonh äh ta, nyīnâ kâ ni hě wedade.

35. Nenh nyānâ yida ně, nānonh ä ti ěh te, nenh ä te

nâ ti êh nu hanhte: nenh â ibo ně, tẽ â pede hanhte, tẽ ah na po ně hanhte kẽ yĩ.

36. Kâre dene ne nedẽ eh nuina, tẽ Nyesoâ kinedẽ âh winh êh na yadedao, tẽ êh po nâ, â kranh te donh, êh nah gĩdẽewa ne.

37. Nenh Nyesoâ kinedẽ âh waa te pe nâ dĩ, nyânâ oh poda diye kudi, oh minâo nâ mâ nâ tamâ.

38. Nenh tẽ dẽnẽ nedẽ wẽeda mâ, Josefe, â kâdade, Ārematia, (â mâna Jisũse âh mânaâ, něma â nina ně hudika, kâre tẽ â pida Juwẽ âh hwanonh âh ta,) â bẽdeda Pailete nâ, bâ kbada Jisũse âh fẽ: nenh Pailete wẽnhna nâ. Ně êh ka, â didao, â kbada Jisũse âh fẽ.

39. Nenh Nikodimũse didao, yĩ, (hânâ tedẽ kene didao Jisũse mâ tâ) nenh â yada mũr âh tyĩbo âlose yinâ, eh wẽeda ponhe eh wore hmnh.

40. Nenh oh kbada Jisũse âh fẽ, oh moanenade ně hanh gisai kudi nâ, oh poda ně spaise fẽ nâ, tẽnẽ Juwẽ ni wa nyebo âh heyâ, nâ.

41. Nenh tẽnẽ oh krusefaidao nâ, kburo nena: nenh kre kburo nânonh kudi wudida kai idaede nena, hẽnẽ êh kudi oh yeade nyâ pẽe.

42. Krenonh oh pẽedade Jisũse, kâre Juwẽ âh diehmlẽne nyenâyedo âh ta: kâre wudida kai kwanenao mâ âh ta.

LU XX.

1. NENH wie âh tedẽ nyenâyedo idi, tẽ tâ êh te êh nena bro mâ nâ, hede Mere Măgdeline twenenade wudida kai mâ, nenh â yẽdedao siâ êh hẽdedao wudida kai yĩ.

2. Hede â kbadade Saimõn Pittũ, â kâ mânaâ be, hânâ Jisũse nõwânena, hẽ, kwidida mâ, â poda no yẽ nâ, oh hada KAA wudida kai kudi ne, nenh a ye ibo tẽnẽ oh poda r^a

3. Nê ðh ka Pitü kâ mânaâ be nâ nena hê, oh wodao, nenh oh didade wudida winhê.

4. Kre ðh nuna oh tae sôn timer nononh oh kjêdao kwidida têde donh, nenh mânaâ be nâ nena, â hina Pitü nâ, nenh nâ tedê kene nyînenade wudida winhe.

5. Nenh â gîdida yê â pobwedade, nenh â yida hanh gisai däre ne nena, eh pêdade; nêma â yedade pa.

6. Hede Saimôn Pitü kwêda nâ mâ nâ, nenh â padade wudida kudi, nenh â yida hanh gisai däre ne nena, ðh pêdade;

7. Nenh plê-däro nê oh moanena â lu nâ, ðh yedao hanh gisai mâ ne, nêma ðh plêda ne, ðh donh pêda ðh nê dâ.

8. Hede mânaâ be, hânâ tedê kene nyînenao wudida winhe, â padade yî, nenh â yida nê, nenh â poda nê hanhte kê.

9. Käre ti nênonh kê, oh yeda Nyesoâ kînedê äh winh nâ yido, tê â mina konâ womâ dî.

10. Hede mânaoh nononh, oh wodao, oh munade wadui bli nâ dî.

11. Nêma Mere nyînanao wudida yê, â weda: nenh tê â yida we, â gîdidao, nenh â têdade wudida kudi nâ.

12. Nenh â yida enjebo sôn timer, oh poda de pli nâ, oh nena nâ, têne oh pêdao Jisüse, âbe kbwêdedade ðh lu idi, âbe kbwêdedade ðh be idi.

13. Nenh oh podâ nâ yê nâ, Nyîne, dê wêeê monh dî? Â poda no yê nâ, te ne po nâ, oh hadê na Kââ, nenh ke ye ibo têne oh pode nâ.

14. Nenh tê â tuda ta ne nedê, â hiena âdui mâ, nenh â yida Jisüse, â nyînanao nâ lî, nenh kre â yeda nê ibo, tê â mâna Jisüse.

15. Nenh Jisüse poda nâ yê nâ, Nyîne, dê wêeê monh dî? Nyâ ne pênhe nâ? Nenh tê â woro po nâ, kburo-

yi-tuâ nenaoh, â poda nâ yě nâ, Buo, bësh tee mäh ne hadě nâ, nenh lele mo tene pode nâ, tẽ na kba nâ.

16. Jisũse poda nâ yě nâ, Mere. Â hiana mâ, nenh â poda nâ yě nâ, Răbonai: (hěně ẽh kě nâ heyada mâ Tădeâ.)

17. Jisũse poda nâ yě nâ, nah to mo nâ; yeẽde Buo mâ yě ple: nẽma beh mude na bebuno mâ, nenh be lele no, ne yẽde Buo mâ, hânâ â mâ ah Buo yĩ; nenh ne mide na Nyesoa mâ, hânâ mâ ah Nyesoa yĩ.

18. Mere Măgdeline dida, nenh â leleda mânaoh, â yida Kăâ ne, nenh nâ leleda nâ te nenonh.

19. Nenh nyenăyedo donh nẽnonh â wide, ẽh mâna wie ăh tedě nyenăyedo nenaoh, tẽ oh kadao kai, nâ mâ mâ-naoh kwededade, ăh meya nâ, tẽ oh pida Juwě ăh hwa-nonh ăh ta, Jisũse didade, nenh â nyĩnanade no heidi, nenh â poda no yě nâ, plě bleeda bësh nedě ahmonh nyenh nâ.

20. Nenh tẽ â tuda no te ne nedě yě, hede â tededade no â kwe kâ â waa hě yě. Hede mânaoh ăh plě bleda, tẽ oh yida Kăâ.

21. Hede Jisũse poda no yě nâ dĩ, plě bleeda bësh nede ahmonh nyenh nâ: tẽně Buo nu â tẽdadě mo, kre ne ni, ne tẽde ahmonh yĩ.

22. Nenh tẽ â tuda te ne nedě, â worao no hohnonh fě nâ, nenh â poda no yě nâ, bah krrě Gnekă Suu yě:

23. Be nyâ be â kbũne kukwi ah tẽ nâ, nenh eh tẽe nâ ko no mâ; nenh be nyâ be, ah po nâ, â kbũne kukwi ăh te beh se nâ lu nâ, nenh eh se nâ lu nâ ne.

24. Nẽma Tõmăse, hânâ mâna wa pu-nâ-sõnh ăh bae te, hânâ oh dẽdeda Didemũse, â yedao no mâ ne, tẽ Jisũse didao.

25. Nenh mânaoh be poda nâ yě nâ, a yi Kăâ ne. Nẽma â poda no yě nâ, ne yeo â kwe mâ kponhmw

penh yi, nenh ne yede na gie, kponhmwe äh penh nyina, nenh ne yeo na kwa waa nyina, nenh ye ně hanhte po donh.

26. Nenh tẽ nyenäyede behänhbehänh hina, ä mâniaoh nenade kai biyo dĩ, nenh Tõmäse nenaoh no mã: nenh meya kãedao nã, nenh hede Jisũse padade no nyenh, ä nyĩnanaoh no heidi, nenh ä poda nã, plẽ bleeda bẽh nede ahmonh nyenh nã.

27. Hede ä poda Tõmäse yẽ nã, yadẽdẽ nah gie, nenh beh yi nã kwe; nenh beh yadẽdẽ na kwa, beh nyĩnaoh ně mo waa: nenh nah po kprẽ nã, po ně hanhte.

28. Tõmäse tuda nã gue, ä poda nã yẽ nã, Na KAA, nenh na Nyesoa!

29. Jisũse poda nã yẽ nã, Tõmäse, kãre mãh yi mo ple ä po mo hanhte kẽ: nyono oh yea mo yi, oh mi na te hanhte kẽ pomã, nononh mi blẽsẽemã.

30. Nenh hanhtenonh Jisũse nuna yidodede peplãnde, ko ä mâniaoh yẽ, hẽne yedẽ kĩnedẽ nẽnonh kẽ kĩnẽe:

31. Nẽma te ne ne nedẽ, ne kĩnẽe, tẽ ah na po ně hanhte tẽ Jisuse mã Kraise, na mã Nyesoa äh Yu; nenh bah yi nã hanhte pe, tẽ ah na kã honhnonh ko ä nyĩne äh ta.

LU XXI.

1. Te de nenonh wẽda mã, Jisũse tededã ädui ä mã-naoh yẽ nã kre Taibireãse äh idu winhye: nenh kre ä nuna no ädui äh yẽ tededã.

2. Saimõn Pitũ kã Tõmäse, hãnã oh dãdedã Dĩdemũse, hẽ, nenh Nãtãnyẽle, nã kãdãde Gãlaili äh Kena, yidi, nenh Zẽbedi äh nyebẽ iru, oh kã mãnaoh te sũnh hẽ, yidi, nononh kwededao tẽde donh yibwã nã.

3. Saimõn Pitũ poda no yẽ nã, mi teda pomã. Oh poda

nâ yě nâ, a di monh mâ kwěmâ yĩ. Oh wodao, nenh oh bidade kobotonh wudi donh-donh; nenh tâyedo nânonh biyo, oh yeda dẽ la.

4. Nẽma tẽ nyenẽ nyăna nâ, Jisũse nyĩnanao kbobo yẽ: nẽma mânaoh yeda nẽ ibo, tẽ ẽh mâna Jisũse.

5. Hede Jisũse poda no yẽ nâ, Hyẽiru ah! ah kâ didedẽ ne? Oh tuda nâ gne, oh poda nâ, Ondu.

6. Nenh â poda no yẽ nâ, bah podedẽ teda kobotonh ăh dida waa mâ, nenh ah mi dẽ yimâ. Nenh oh pode-dao nẽ, nenh hede oh yeda ẽh gegĩdeẽ boade, kâre tẽ hni hodade ăh ta.

7. Nẽ ẽh ka tẽ mânaâ, nâ Jisũse nowănena, poda Pitũ yẽ nâ, Kââ nonh. Nenh tẽ Saimõn wânghna nẽ tẽ â mâna Kââ, hede â poda â hni-poâ rauro, (kâre â ktyẽda wode nâ,) nenh â bidade ni.

8. Nenh mânaoh be nenade kobotonh bwĩ be kudi oh didao; (kâre oh yeda kbobo mâ nâ hlăde, ẽh mâ hlohłăẽ nuna kyubẽte ăh huba,) hni nenade teda kudi, oh gĩdida nẽ nâ.

9. Nenh tẽ oh nyĩnẽnao kbobo yẽ, hede oh yẽdedao wowone-napwe, nenh hnẽ pẽdao nẽ kẽ, nenh frâ dẽ yidi.

10. Jisũse poda no yẽ nâ, hni ne ah la, bah ya eh de.

11. Saimõn Pitũ yadao, nenh â gĩdida â teda kbobo yẽ, ẽh yididade hni hwe kudi nâ, eh nuna wore hmnhlesõnh nena nâ pu, pu nâ tanh: kre eh tinhna kre teda yeda kĩnẽ.

12. Jisũse poda no yẽ nâ, bah di, bah ta. Nenh mânaoh te donh â yedade â dieyeyeda wẽ, ẽh mâ, mâh nyă be neõ? Kâre oh iboda nẽ, tẽ â mâna Kââ.

13. Hede Jisũse didao, nenh â duda frâ, â hnyina no, nenh hnẽ yidi.

14. Dẽ nẽ nedẽ, nẽ wẽede wenh tanh, Jisũse tede-¹âdui â mânaoh yẽ nâ, tẽ â woda konâ dĩ.

15. Kre ěh nuna, tě oh wěda těda mĀ, Jisŭse poda Saimŏn Pitŭ yě nĀ, Saimŏn, JonĀse ěh yu, ple nowĀne mo ne hio nyono nedě? Ā poda nĀ yě nĀ, Awĭ, KĀĀ; ěmo, ibo ně ne, tě nowĀne monh. Ā poda nĀ yě nĀ, Klede na blĀble iru.

16. Ā kwědao, Ā poda nĀ yě nĀ dĭ, Saimŏn, JonĀse ěh yu, ple nowĀne mo ne? Ā poda nĀ yě nĀ, Awĭ, KĀĀ; ěmo, ibo ně ne, tě nowĀne monh. Ā poda nĀ yě nĀ, Klede na blĀble.

17. Wenh tanh ěh ta, Ā poda nĀ yě nĀ dĭ, Saimŏn, JonĀse ěh yu, ple nowĀne mo ne? ěh niena Pitŭ ware, te ne po nĀ, Ā poda nĀ yě nĀ wenh tanh, ěh mĀ, NowĀne mo ne? Nenh Ā poda nĀ yě nĀ, KĀĀ, ěmo, mĀh ibo teble ěh popleyinĀ ne; ibo ně ne, tě nowĀne monh. Jisŭse poda nĀ yě nĀ, Klede na blĀble.

18. Hanhte ěh hanhte, ne ti monh yě, tě nuna nyebwe idaede hienao woro dĀro kě nĀ, nenh, ne něna, děně nowĀnena kě; něma tě miwa kběnhmĀ, miwa nah swenh soromĀ, nenh seya nyebwe te miwa monh moane, nenh těně ěh muě nah idawa ne, krenonh Ā miwa monh kba-demĀ.

19. Tě Ā tida te ne nedě, Ā kokwě ěh kbudo ne Ā mina komĀ, nenh ěh minao Nyesoa ěh te yi boaěemĀ, ně, Ā henhna nyĭne. Nenh tě Ā tuda te ne nedě, Ā poda nĀ yě nĀ, Kwě mo mĀ.

20. Hede tě Pitŭ hměna yě, Ā yida mĀnaĀ, hĀnĀ Jisŭse nowĀnena, Ā yida no mĀ kwě; hĀnĀ Ā tedade Ā klinh kě nĀ widě ěh dibade ěh ti idi, nenh hĀnĀ poda nĀ, KĀĀ, a bae beě, nĀ mie monh nah nyĀnhoh kwa pomĀ dĭ?

21. Tě Pitŭ yida nĀ, Ā poda Jisŭse yě nĀ, KĀĀ, nyebwe nĀ nedě, hĀne ěh mio nĀ mĀ nemĀ yĭ?

22. Jisŭse poda nĀ yě nĀ, ne wěnh, bĀ fĀ be tewadě di, nah dě be neěo? MĀh bĀ kwě mo mĀ.

23. Hede winh ně nedě, ěh sědeda bebuno nyenh nâ, ěh mâ, mânaâ nânonh, â nah koda ne : něma Jisüse yeda nâ yě nâ po, â nah koda ne ; něma, ne wěnh bâ fâ, be tewadě di, nah dě be nešo ?

24. Mânaâ donh nâ nena, nâ â heyě te ne nenonh nyebo kě nâ, nenh nâ kĭnena ne : nenh a ibo ně ne, tě â te kě nâ heyada ěh nu hanhte.

25. Nenh Jisüse nuna teble peplände be yĭ, hene eh popleyinâ beh kĭněeě, na woro yě kĭnede eh mie kĭněemâ, eh nah wainedeě konâ ěh nyebwe tu mâ ne. Eměn.

